

Solutions
for demanding
business.

**RAPORT ROCZNY ASSECO SOUTH EASTERN EUROPE S.A.
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU**

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ASSECO SOUTH EASTERN EUROPE S.A.
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU
WRAZ ZE SPRAWOZDANIEM Z BADANIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA**

Rzeszów, dnia 19 lutego 2018 roku

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE ASSECO SOUTH EASTERN EUROPE S.A.
WRAZ ZE SPRAWOZDANIEM Z BADANIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU**

Spis treści	Strona
WYBRANE DANE FINANSOWE	5
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	6
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
BILANS	7
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	8
RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA	9
I. INFORMACJE OGÓLNE	9
II. SKŁAD ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ SPÓŁKI ORAZ ICH KOMITETÓW	9
III. INWESTYCJE W SPÓŁKI	10
IV. ZASADY RACHUNKOWOŚCI ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	11
1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	11
2. Oświadczenie o zgodności	11
3. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego	11
4. Profesjonalny osąd i szacunki	11
5. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	12
6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	12
7. MSSF 9, MSSF 15, MSSF 16	13
8. Istotne zasady rachunkowości	15
i. Przeliczanie pozycji wyrażonej w walucie obcej	15
ii. Rzeczowe aktywa trwałe	16
iii. Wartości niematerialne	16
iv. Utrata wartości aktywów niefinansowych	17
v. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	17
vi. Połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą	18
vii. Instrumenty finansowe	18
viii. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	19
ix. Utrata wartości aktywów finansowych	19
x. Zapasy	20
xi. Rozliczenia międzyokresowe	20
xii. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	21
xiii. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	21
xiv. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	22
xv. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	22
xvi. Rezerwy	22
xvii. Przychody	22
xviii. Podatki	24
xix. Zysk netto na akcję	25
9. Sezonowość działalności	25
10. Zmiany stosowanych zasad prezentacji	25
11. Korekta błędów	25
V. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	26
VI. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	26
1. Działalność holdingowa – Przychody z tytułu dywidend i usług	26
2. Działalność operacyjna – Przychody ze sprzedaży usług informatycznych i oprogramowania	26
3. Struktura kosztów działalności	27
4. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	27
5. Przychody i koszty finansowe	27
6. Podatek dochodowy	27
7. Zysk przypadający na jedną akcję	30
8. Informacje dotyczące wypłaconej /zadeklarowanej dywidendy	30
9. Rzeczowe aktywa trwałe	31

10. Wartości niematerialne.....	31
11. Inwestycje w jednostkach zależnych	32
12. Należności krótkoterminowe i długoterminowe	36
13. Środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe.....	37
14. Aktywa finansowe.....	37
15. Kapitał podstawowy	38
16. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	38
17. Niepodzielony wynik finansowy	38
18. Pozostałe kapitały	38
19. Zobowiązania handlowe, zobowiązania finansowe i pozostałe	39
20. Kredyty bankowe.....	39
21. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów oraz rezerwy	39
22. Informacje i objaśnienia do rachunku przepływów pieniężnych	40
23. Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe	40
24. Informacje o podmiotach powiązanych	41
25. Zatrudnienie	42
26. Wynagrodzenie członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej ASEE S.A.	42
27. Program płatności w akcjach	42
28. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	43
29. Zarządzanie kapitałem	44
30. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	44
31. Instrumenty finansowe.....	45
32. Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym.....	46
33. Znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych	46

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE ASSECO SOUTH EASTERN EUROPE S.A.
WRAZ ZE SPRAWOZDANIEM Z BADANIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU**

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Asseco South Eastern Europe S.A.

Zarząd Asseco South Eastern Europe S.A.:

Piotr Jeleński

Prezes Zarządu

Miljan Mališ

Członek Zarządu

Miodrag Mirčetić

Członek Zarządu

Marcin Rułnicki

Członek Zarządu

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Monika Kacprzak
 Exco
A2A Polska Sp. z o.o.
Al. Niepodległości 106, 02-585 Warszawa
tel. +48 22 847 61 17, +48 22 845 90 82
NIP 118-14-71-955, REGON 014982158
ADRES DO KORESPONDENCJI
ul. rtm. Witolda Piłckiego 67, 02-781 Warszawa

WYBRANE DANE FINANSOWE

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
	tys. PLN	tys. PLN	tys. EUR	tys. EUR
I. Przychody z działalności holdingowej	39 404	13 608	9 283	3 110
II. Przychody z działalności operacyjnej	7 650	7 479	1 802	1 709
III. Zysk z działalności operacyjnej	31 565	7 828	7 436	1 789
IV. Zysk brutto	22 164	856	5 222	196
V. Zysk za okres sprawozdawczy	19 831	19	4 672	4
VI. Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	30 449	9 475	7 173	2 165
VII. Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	10 664	(9 167)	2 512	(2 095)
VIII. Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(26 278)	(22 028)	(6 191)	(5 034)
IX. Środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe	26 074	11 208	6 251	2 533
X. Zysk netto na jedną akcję zwykłą (w PLN/EUR)	0,38	-	0,09	-
XI. Rozwodniony zysk netto na jedną akcję zwykłą (w PLN/EUR)	0,38	-	0,09	-

Wybrane dane finansowe prezentowane w rocznym sprawozdaniu finansowym przeliczono na walutę EUR w następujący sposób:

- pozycje dotyczące rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych przeliczono według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca. Kurs ten wyniósł:
 - w okresie od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku 1 EUR = 4,2447 PLN
 - w okresie od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku 1 EUR = 4,3757 PLN
- stan środków pieniężnych na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego i analogicznego w okresie poprzednim przeliczono według średnich kursów ogłoszonych przez NBP. Kurs ten wyniósł:
 - kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2017 roku 1 EUR = 4,1709 PLN
 - kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2016 roku 1 EUR = 4,4240 PLN

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Działalność holdingowa		39 404	13 608
Przychody z tytułu dywidend	1	30 527	5 283
Przychody ze sprzedaży usług	1	8 877	8 325
Działalność operacyjna		7 650	7 479
Przychody ze sprzedaży usług IT i oprogramowania	2	7 650	7 479
Przychody ze sprzedaży razem		47 054	21 087
Koszt własny sprzedaży (-)	3	(12 232)	(9 859)
Zysk brutto ze sprzedaży		34 822	11 228
Koszty sprzedaży (-)	3	(3 256)	(3 390)
Koszty ogólnego zarządu (-)	3	(61)	(68)
Zysk netto ze sprzedaży		31 505	7 770
Pozostałe przychody operacyjne	4	283	61
Pozostałe koszty operacyjne (-)	4	(223)	(3)
Zysk z działalności operacyjnej		31 565	7 828
Przychody finansowe	5	3 524	8 332
Koszty finansowe (-)	5	(12 925)	(15 304)
Zysk brutto		22 164	856
Podatek dochodowy (bieżące i odroczone obciążenie podatkowe)	6	(2 333)	(837)
Zysk za okres sprawozdawczy		19 831	19
Zysk za okres sprawozdawczy (w złotych) przypadający na jedną akcję			
Podstawowy za okres sprawozdawczy	7	0,38	-
Rozwodniony za okres sprawozdawczy	7	0,38	-

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Zysk za okres sprawozdawczy	19 831	19
Pozostałe dochody całkowite	-	-
SUMA DOCHODÓW CAŁKOWITYCH ZA OKRES	19 831	19

BILANS

AKTYWA	Nota	31 grudnia 2017 roku (badane)	31 grudnia 2016 roku (badane)
Aktywa trwałe		594 963	606 970
Rzeczowe aktywa trwałe	9	599	507
Wartość firmy z połączenia	10	4 567	4 567
Wartości niematerialne	10	894	925
Inwestycje w jednostkach zależnych	11	571 101	580 101
Zaliczki na udziały w jednostkach zależnych		83	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	87	416
Długoterminowe aktywa finansowe	14	14 173	14 478
Inne należności długoterminowe	12	3 459	5 976
Aktywa obrotowe		42 319	38 308
Zapasy		-	2
Rozliczenia międzyokresowe	21	441	900
Należności handlowe	12	2 377	1 569
Inne należności krótkoterminowe	12	2 586	1 719
Krótkoterminowe aktywa finansowe	14	10 841	22 910
Środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe	13	26 074	11 208
SUMA AKTYWÓW		637 282	645 278

BILANS

PASYWA	Nota	31 grudnia 2017 roku (badane)	31 grudnia 2016 roku (badane)
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	15	518 942	518 942
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	16	38 825	38 825
Pozostałe kapitały	18	528	-
Zyski (straty) z lat ubiegłych i wynik okresu bieżącego	17	62 548	67 626
Kapitał własny ogółem		620 843	625 393
Zobowiązania długoterminowe		9 489	12 025
Oprocentowane kredyty bankowe	20	9 489	11 204
Długoterminowe zobowiązania finansowe	19	-	821
Zobowiązania krótkoterminowe		6 950	7 860
Oprocentowane kredyty bankowe	20	4 085	4 453
Zobowiązania handlowe	19	857	831
Zobowiązania budżetowe	19	351	398
Zobowiązania finansowe	19	-	240
Pozostałe zobowiązania		12	101
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	21	507	783
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	21	1 042	951
Rezerwy krótkoterminowe	21	96	103
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		16 439	19 885
SUMA PASYWÓW		637 282	645 278

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostałe kapitały	Zyski (straty) z lat ubiegłych i wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	518 942	38 825	-	67 626	625 393
Zysk za okres sprawozdawczy	-	-	-	19 831	19 831
Suma dochodów całkowitych za okres sprawozdawczy	-	-	-	19 831	19 831
Wycena programu na bazie akcji	-	-	528	-	528
Dywidendy	-	-	-	(24 909)	(24 909)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku (badane)	518 942	38 825	528	62 548	620 843
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	518 942	38 825	-	89 403	647 170
Zysk za okres sprawozdawczy	-	-	-	19	19
Suma dochodów całkowitych za okres sprawozdawczy	-	-	-	19	19
Dywidendy	-	-	-	(21 796)	(21 796)
Na dzień 31 grudnia 2016 roku (badane)	518 942	38 825	-	67 626	625 393

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk brutto		22 164	856
Korekty o pozycje:		(20 273)	2 162
Amortyzacja	3	389	273
Zmiana stanu zapasów		2	-
Zmiana stanu należności	22	(781)	1 087
Zmiana stanu zobowiązań, rozliczeń międzyokresowych i rezerw	22	344	(1 219)
Przychody i koszty odsetkowe		(562)	(793)
Zyski / Straty z różnic kursowych		2 277	(1 315)
Zmiana odpisów aktualizujących wartość inwestycji	11	9 000	8 465
Zyski / Straty z działalności inwestycyjnej		(31 473)	(5 283)
Wycena programu płatności na bazie akcji	18	528	-
Inne		3	947
Wybrane przepływy operacyjne		29 495	7 010
Wpływy ze sprzedaży akcji/udziałów w jednostkach zależnych	22	1 701	1 653
Zaliczki na udziały w jednostkach zależnych		(84)	-
Dywidendy otrzymane	22	27 878	5 357
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności operacyjnej		31 386	10 028
Otrzymane (zapłacone) podatki dochodowe		(937)	(553)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		30 449	9 475
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(710)	(781)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		80	23
Nabycie/ rozliczenie aktywów finansowych w wartości godziwej przez wynik finansowy		(83)	(319)
Pożyczki udzielone	14	(10 896)	(15 784)
Pożyczki spłacone	14	21 522	6 751
Otrzymane odsetki	14	751	943
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		10 664	(9 167)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów	20	7 227	2 480
Spłacone kredyty	20	(8 343)	(2 463)
Spłacone odsetki od kredytów	20	(253)	(249)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom ASECO S.A.	8	(24 909)	(21 796)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(26 278)	(22 028)
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		14 835	(21 720)
Różnice kursowe netto		31	(1)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na dzień 1 stycznia		11 208	32 929
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na dzień 31 grudnia	13	26 074	11 208

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

I. INFORMACJE OGÓLNE

Asseco South Eastern Europe S.A. („Spółka”, „Emitent”, „Jednostka”, „ASEE S.A.”) z siedzibą w Rzeszowie, przy ul. Olchowej 14 została utworzona 10 kwietnia 2007 roku. Od dnia 28 października 2009 roku Spółka jest notowana na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Zgodnie ze Statutem przedmiotem działalności Spółki jest między innymi:

- Działalność firm centralnych ('head offices') i holdingów,
- Działalność związana z oprogramowaniem,
- Działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki,
- Działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi,
- Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych,
- Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting),
- Działalność portali internetowych i centrów telefonicznych ('call center'),
- Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych,
- Reprodukacja zapisanych nośników informacji,
- Sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania,
- Sprzedaż hurtowa sprzętu elektronicznego i telekomunikacyjnego,
- Sprzedaż detaliczna komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania,
- Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe,
- Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania.

ASEE S.A. jest Jednostką Dominującą Grupy Asseco South Eastern Europe („Grupa ASEE”). Jednostka Dominująca może działać na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza jej granicami. Czas trwania Spółki jest nieograniczony.

W dniu 19 grudnia 2017 roku Zarząd ASEE S.A. powziął informację od Asseco International a.s., z siedzibą w Bratysławie („AI”) o wniesieniu do AI, przez Asseco Poland S.A., aportu niepieniężnego w postaci 26 494 676 akcji Spółki w zamian za objęcie przez Asseco Poland S.A. akcji wyemitowanych przez AI. Jednostką dominującą w stosunku do Asseco International jest Asseco Poland S.A.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku AI (jednostka dominująca wyższego szczebla) posiada 26 494 676 akcji Spółki, stanowiących 51,06% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających do 26 494 676 głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki, co stanowi 51,06% ogólnej liczby głosów.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Asseco Poland S.A. nie posiadała akcji Spółki, natomiast na dzień 31 grudnia 2016 roku posiadała 55,34% udziałów w kapitale własnym ASEE S.A.

Niniejsze sprawozdanie finansowe obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz zawiera dane porównywalne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku.

Spółka sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską (MSSF).

Dnia 19 lutego 2018 roku niniejsze sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku zostało zatwierdzone przez Zarząd do publikacji.

Spółka sporządziła również skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Asseco South Eastern Europe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku, które dnia 19 lutego 2018 roku zostało przez Zarząd zatwierdzone do publikacji.

II. SKŁAD ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ SPÓŁKI ORAZ ICH KOMITETÓW

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień publikacji niniejszego sprawozdania tj. 19 lutego 2018 roku skład Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki oraz Komitetu Audytu przedstawiał się następująco:

Rada Nadzorcza	Zarząd	Komitet Audytu
Jozef Klein	Piotr Jeleński	Artur Kucharski
Adam Góral	Miljan Mališ	Adam Pawłowicz
Jacek Duch	Miodrag Mirčetić	Jacek Duch
Artur Kucharski	Marcin Rulnicki	
Adam Pawłowicz		

W okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące zmiany w składzie Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu Spółki:

Z dniem 30 marca 2017 roku wygasły mandaty członków Rady Nadzorczej ASEE S.A. W tym samym dniu Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę w sprawie powołania Artura Kucharskiego na członka Rady Nadzorczej kolejnej kadencji, na okres od dnia 31 marca 2017 roku do dnia 31 marca 2022 roku. Wykonując swoje uprawnienia statutowe, akcjonariusze Spółki – Asseco Poland oraz Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju – powołali ponadto w skład Rady Nadzorczej kolejnej kadencji następujące osoby: Adama Górala, Gabriellę Żukowicz, Jozefa Klein oraz Jacka Ducha. Jan Dauman oraz Przemysław Sęczkowski nie zostali powołani na kolejną kadencję w Radzie Nadzorczej.

W dniu 15 maja 2017 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Jozefa Klein na Przewodniczącego Rady Nadzorczej ASEE S.A., a Pana Adama Górala na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej ASEE S.A.

Ponadto, Rada Nadzorcza powołała Komitet Audytu w składzie: Artur Kucharski – Przewodniczący Komitetu Audytu, Gabriela Żukowicz oraz Jacek Duch – Członkowie Komitetu Audytu.

W dniu 15 maja 2017 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu Zarządu na nową, wspólną, pięcioletnią kadencję od dnia 12 lipca 2017 do dnia 12 lipca 2022 roku. Na nową kadencję powołano dotychczasowych członków Zarządu.

W dniu 17 października 2017 roku wpłynęła do Spółki rezygnacja Pani Gabrieli Żukowicz z członkostwa w Radzie Nadzorczej ASEE S.A. ze skutkiem od dnia 18 października 2017 roku.

W dniu 17 października pan Adam Pawłowicz został powołany przez Asseco Poland S.A. na Członka Rady Nadzorczej obecnej, wspólnej kadencji tj. do dnia 31 marca 2022 roku, ze skutkiem od dnia 18 października 2017 roku.

W dniu 18 października 2017 roku został zmieniony skład Komitetu Audytu. Wobec rezygnacji Pani Gabrieli Żukowicz z członkostwa w Radzie Nadzorczej, do składu Komitetu Audytu został powołany Pan Adam Pawłowicz.

W okresie od dnia 31 grudnia 2017 roku do dnia publikacji niniejszego sprawozdania tj. 19 lutego 2018 roku nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku skład Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki oraz Komitetu Audytu przedstawiał się następująco:

Rada Nadzorcza	Zarząd	Komitet Audytu
Adam Góral	Piotr Jeleński	Artur Kucharski
Jacek Duch	Miljan Mališ	Jacek Duch
Jan Dauman	Miodrag Mirčetić	Gabriela Żukowicz
Artur Kucharski	Marcin Rulnicki	
Przemysław Sęczkowski		
Gabriela Żukowicz		

III. INWESTYCJE W SPÓŁKI

Spółka posiada inwestycje w następujących jednostkach zależnych:

Jednostka	Nazwa skrócona	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
				31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Asseco SEE d.o.o., Beograd	ASEE Serbia	Serbia	Tworzenie aplikacji i dostarczanie kompleksowych systemów informatycznych dla instytucji finansowych. Rozwiązania w obszarze płatności. Usługi integracyjne. Rozwiązania mobilne i uwierzytelniające dla instytucji finansowych. Rozwiązania w obszarze płatności. Usługi integracyjne i rozwiązania informatyczne dla sektorów: finansowego, przemysłowego i instytucji publicznych. Usługi integracyjne dla sektorów: finansowego, przemysłowego i instytucji publicznych. Tworzenie aplikacji i dostarczanie systemów informatycznych dla instytucji finansowych. Rozwiązania w obszarze płatności. Integracja systemów oraz rozwój i wdrożenia oprogramowania dla sektora bankowego i instytucji publicznych. Rozwiązania w obszarze płatności. Tworzenie aplikacji i dostarczanie systemów informatycznych do realizacji i rozliczania płatności internetowych, zapobiegania i wykrywania oszustw w systemie bankowym, zarządzania aktywami w rozproszonych organizacjach oraz zarządzania leasingiem.	100%	100%
Asseco SEE d.o.o., (Zagreb)	ASEE Chorwacja	Chorwacja		100%	100%
Asseco SEE d.o.o. Podgorica	ASEE Czarnogóra	Czarnogóra		100%	100%
Asseco SEE s.r.l., (Bukareszt)	ASEE Rumunia	Rumunia		100%	100%
Asseco SEE Sh.p.k., (Prisztina)	ASEE Kosowo	Kosowo		100%	100%
Asseco SEE Teknoloji A.Ş., (Istanbul)	ASEE Turcja	Turcja		100%	100%
Asseco SEE d.o.o., (Lublana)	ASEE Słowenia	Słowenia	Rozwiązania w obszarze płatności.	100%	100%
Asseco SEE o.o.d., Sofia	ASEE Bułgaria	Bułgaria	Rozwiązania w obszarze płatności. Dostarczanie systemów informatycznych dla instytucji finansowych. Dostarczanie systemów informatycznych dla instytucji finansowych. Rozwiązania w obszarze płatności. Usługi integracyjne dla sektorów: finansowego, przemysłowego i instytucji publicznych. Tworzenie aplikacji i dostarczanie systemów informatycznych dla instytucji finansowych. Rozwiązania w obszarze płatności.	100%	100%
Asseco SEE d. o.o., (Sarajewo)	ASEE BiH	Bośnia i Hercegowina		100%	100%
Asseco SEE DOOEL, Skopje	ASEE Macedonia	Macedonia		100%	100%
Payten d.o.o., Zagreb	Payten Chorwacja	Chorwacja	Rozwiązania w obszarze płatności.	100%	100%

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku udział w ogólnej liczbie

głosów posiadanych przez Spółkę w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek.

IV. ZASADY RACHUNKOWOŚCI ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem instrumentów pochodnych.

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest prezentowane w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania nie stwierdza się okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę w okresie co najmniej 12 miesięcy po dacie bilansowej.

2. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE.

3. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną Spółki oraz walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN).

4. Profesjonalny osąd i szacunki

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania szacunków i założeń, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym.

Mimo, że przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy kierownictwa Spółki na temat bieżących działań i zdarzeń, rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

Poniżej przedstawiono główne obszary, w których w procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości, oprócz szacunków księgowych, miał duże znaczenie profesjonalny osąd kierownictwa i co do których zmiana szacunków może mieć istotny wpływ na wyniki Spółki w przyszłości.

i. Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów

ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

ii. Wartość firmy – test na utratę wartości

Zarząd Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku przeprowadził test na utratę wartości firmy, powstałej w 2012 roku w wyniku połączenia ze spółką ITD Polska. Wymagało to oszacowania wartości odzyskiwalnej wartości firmy. Oszacowanie wartości odzyskiwalnej polegało na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i ustalenia stopy dyskontowej, która jest następnie wykorzystywana do obliczenia wartości bieżącej tych przepływów.

Wartość zastosowanej w modelu stopy dyskonta wyniosła 11,3% natomiast dynamikę przychodów założono na poziomie 10,5%.

Wartość firmy powstała na połączeniu na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 4 567 tys. PLN. Żadna racjonalna zmiana kluczowych założeń przyjętych w modelu nie powinna wskazać na utratę wartości firmy.

iii. Wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka rozpoznała aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 87 tys. PLN (416 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku). Zmiana aktywa na podatek odroczony w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku wyniosła łącznie 329 tys. PLN. W analogicznym okresie 2016 roku 38 tys. PLN.

Kierownictwo Spółki uważa, że realizacja rozpoznanego w sprawozdaniu finansowym Spółki aktywa w kwocie 87 tys. PLN jest bardzo prawdopodobna w oparciu o aktualny plan finansowy oraz obowiązujące obecnie przepisy podatkowe.

iv. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje oceny aktywów pod względem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości odzyskiwalnej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i ustaleniu stopy dyskontowej, która jest następnie wykorzystywana do obliczenia wartości bieżącej tych przepływów. Testy na utratę wartości inwestycji przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2017 roku zostały opisane w punkcie 11 not objaśniających do niniejszego sprawozdania finansowego.

5. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego raportu są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2016 roku.

Po 1 stycznia 2016 roku nie opublikowano nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2016 roku.

6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później - zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSSF 15 Przychody z umów z klientami (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 Data wejścia w życie MSSF 15 (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,

- Zmiany do MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano 12 września 2016 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z umów z klientami (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej i zaliczki (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSR 40: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego (opublikowano dnia

7 czerwca 2017 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,

- Zmiany do MSSF 9 Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

W poniższych akapitach zamieszczono opis wdrożenia MSSF 9, MSSF 15 oraz MSSF 16. Zarząd jest w trakcie oceny wpływu zmian w zakresie pozostałych standardów na sprawozdanie i sytuację finansową Grupy.

7. MSSF 9, MSSF 15, MSSF 16

MSSF 9 Instrumenty finansowe

W lipcu 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9 Instrumenty finansowe („MSSF 9”). MSSF 9 obejmuje trzy aspekty związane z instrumentami finansowymi: klasyfikację

i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń. MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku i później, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Spółka planuje zastosować MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych.

W 2017 roku Spółka przeprowadziła ocenę wpływu MSSF 9 na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych. Niniejsza ocena jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji w okresie, kiedy Spółka zastosuje MSSF 9 po raz pierwszy.

Spółka nie spodziewa się istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny. W wyniku zastosowania MSSF nie zmieni się klasyfikacja instrumentów finansowych.

MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 Przychody z umów z klientami („MSSF 15”), który został wydany w maju 2014 roku, a następnie zmieniony w kwietniu 2016 roku ustanawia tzw. Model Pięciu Kroków rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które - zgodnie z oczekiwaniem jednostki - przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Nowy standard zastąpi wszystkie dotychczasowe wymogi dotyczące ujmowania przychodów zgodnie z MSSF. Standard ma zastosowanie w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku i później. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone.

W 2017 roku Spółka przeprowadziła szczegółową ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 15 na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych. Niniejsza ocena jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji w okresie, kiedy Spółka zastosuje MSSF 15 po raz pierwszy.

AssecO South Eastern Europe S.A. planuje wdrożyć nowy standard zgodnie z wymaganą datą wejścia w życie, dlatego po raz pierwszy standard zostanie zastosowany w sprawozdaniu jednostkowym za

okres sprawozdawczy rozpoczynający się dnia 1 stycznia 2018 roku.

Zgodnie z wymogami przepisów przejściowych zamieszczonych w standardzie dopuszczalne są dwie metody prezentacji danych porównywalnych:

- a) podejście retrospektywne dla każdego wcześniejszego okresu sprawozdawczego prezentowanego zgodnie z MSR 8, albo
- b) podejście retrospektywne z łącznym efektem pierwszego zastosowania nowego standardu ujętym w dniu pierwszego zastosowania.

Spółka stosuje zmodyfikowane podejście retrospektywne opisane w punkcie b, które polega na ujęciu w sprawozdaniu finansowym za okresy sprawozdawcze rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2018 korekty salda początkowego zysków zatrzymanych. W ramach tego podejścia zasady wynikające z nowego standardu stosowane będą wyłącznie do umów, które w rozumieniu MSSF 15 spełniają definicję umów niezakończonych na dzień pierwszego zastosowania tj. na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Przychody Spółki generowane są zarówno w ramach sprzedaży usług informatycznych oraz oprogramowania jak i działalności holdingowej. Segment usług informatycznych obejmuje przychody związane z wdrażaniem rozwiązań uwierzytelniających (bankowość) oraz systemów głosowych (integracja systemów). Przychody te są generowane w trzech podstawowych obszarach tj.: ze sprzedaży usług własnych (gł. wdrożeniowo-modyfikacyjnych, a po fazie realizacji usług utrzymaniowych), ze sprzedaży usług i licencji obcych, a także ze sprzedaży sprzętu i usług z nim związanych. Działalność holdingowa obejmuje przychody związane z zarządzaniem Grupą. Przychody tego segmentu stanowią głównie dywidendy oraz sprzedaż usług wsparcia biznesowo – technicznego na rzecz spółek zależnych.

W ramach przygotowania do procesu implementacji nowego Standardu bazując na kryteriach odrębności dóbr i usług, Spółka przeanalizowała te strumienie przychodów w celu zidentyfikowania możliwych typów zobowiązań do wykonania świadczenia, które wynikają z istniejących w Spółce umów i wskazała czy, a jeśli tak to jak, na gruncie nowych przepisów zmieni się sposób rozpoznania przychodu dla każdego z tych zobowiązań.

Spółka rozpoznaje przychody z usług własnych zgodnie z metodą stopnia zaawansowania, w korespondencji z pozycją „Należności z tytułu wyceny kontraktów IT”. Jeśli chodzi o wpływ nowej regulacji na rozliczenie długoterminowych umów IT, w ocenie Spółki przychody, które według obecnych

zasad rozpoznawane są według metody stopnia zaawansowania kosztowego będą mogły być nadal rozpoznawane w ten sposób. Wynika to, z faktu, że w ramach kontraktów, które dzisiaj znajdują się w zakresie regulacji MSR 11, Spółka zobowiązuje się co do zasady do wykonywania świadczeń, w wyniku których nie powstają składniki o alternatywnym zastosowaniu z punktu widzenia Spółki. Jednocześnie przeprowadzona dotychczas analiza wykazała, że najprawdopodobniej w większości przypadków dla takich umów spełnione jest kryterium przysługiwania egzekwowalnego prawa do zapłaty za wykonane świadczenie. W przypadku, gdyby konkluzja o istnieniu egzekwowalnego prawa do zapłaty była odmienna, wówczas należałoby uznać, że również metoda rozpoznania przychodów dla takich kontraktów ulegnie zmianie. Na skutek przyjęcia MSSF 15, „Należności z tytułu wyceny kontraktów IT” będą prezentowane w pozycji „Składnik aktywów z tytułu umowy”.

W obszarze przychodów z usług własnych przeprowadzona analiza wykazała, że przychody, które Spółka rozpoznaje z usług rozliczanych według dzisiejszych zasad w czasie (tj. głównie przychody z usług utrzymania) również przy zastosowaniu MSSF 15 będą rozliczane w ten sam sposób. Usługi takie są bowiem usługami, w których klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczenia usług w miarę ich wykonywania przez dostawcę i jako takie mogą być rozpoznawane w miarę upływu czasu. Analogiczne podejście stosowane jest do usług utrzymania obcego.

Spółka nie sprzedaje licencji własnych. Ujęcie przychodów z licencji obcych będzie każdorazowo przedmiotem analiz zapisów umownych i będzie wynikało z tego, czy licencje obce stanowią odsprzedaż i tym samym zobowiązanie do dokonania świadczenia wykonane jest w momencie przekazania kontroli nad licencją do klienta, lub czy (o ile w ogóle) licencja taka może stanowić element większej całości i powinna być traktowana jako część składowa większego obowiązku świadczenia. Nie przewiduje się, że podejście do rozpoznawania przychodów z licencji ulegnie zasadniczej zmianie.

Przychody z ostatniej wymienionej na początku niniejszego akapitu grupy tj. sprzedaży sprzętu i usług z nim związanych, które nie są elementem kompleksowego projektu infrastrukturalnego (sprzedaż kompleksowego systemu, w ramach którego sprawnie działająca infrastruktura jest jednym z kluczowych elementów projektu) będzie rozpoznawana na zasadach analogicznych do stosowanych dzisiaj, tj.: sprzęt – w momencie przekazania kontroli do klienta, usługi dodane związane ze sprzętem – według metody stopnia zaawansowania kosztowego.

W przypadku przychodów z działalności holdingowej, tj. dywidend oraz sprzedaży usług wsparcia biznesowo – technicznego na rzecz spółek zależnych rozliczanych według faktycznie przepracowanych godzin, Spółka nie identyfikuje zmiany w podejściu do rozpoznawania przychodu.

Podsumowując, Spółka szacuje na moment publikacji sprawozdania, że wpływ nowego standardu nie będzie istotny, natomiast prace nad jego wdrożeniem i oceną jego wpływu będą kontynuowane w I kwartale 2018 roku.

MSSF 16 Leasing

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Spółka jest leasingobiorcą w przypadku umów najmu powierzchni biurowych.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd jest w trakcie oceny wpływu wprowadzenia MSSF 16 na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych.

8. Istotne zasady rachunkowości

i. Przeliczanie pozycji wyrażonej w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu średniego kursu NBP obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Waluta	Na dzień	Na dzień
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
USD	3,4813	4,1793
EUR	4,1709	4,4240
RON	0,8953	0,9749
HRK	0,5595	0,5853
RSD	0,0354	0,0358
BGN	2,1326	2,2619
MKD	0,0681	0,0717
BAM	2,1428	2,2562
TRY	0,9235	1,1867

Średnie kursy wymiany za poszczególne okresy obrotowe kształtowały się następująco:

Waluta	Za rok zakończony 31 grudnia 2017	Za rok zakończony 31 grudnia 2016
USD	3,7439	3,9680
EUR	4,2447	4,3757
RON	0,9282	0,5808
HRK	0,5690	0,9739
RSD	0,0351	0,0355
BGN	2,1703	2,2372
MKD	0,0690	0,0711
BAM	2,1728	2,2371
TRY	1,0295	1,3109

ii. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe są wykazywane według ceny nabycia/kosztu wytworzenia i pomniejszone o skumulowaną amortyzację oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów wynoszący:

Typ	Okres ekonomicznej użyteczności
Budynki i budowle	40 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	5 lat
Komputery i sprzęt telekomunikacyjny	1-5 lat
Meble	2-8 lat
Urządzenia biurowe	5-10 lat
Środki transportu	4-6 lat
Pozostałe środki trwałe	2-5 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie, i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku właśnie zakończonego roku obrotowego.

Jeżeli zaistniały zdarzenia bądź zaszyły zmiany, które wskazują na to, że wartość bilansowa środków trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości,

a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna środków trwałych odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów. W przypadku składnika aktywów, który nie generuje wpływów pieniężnych w sposób znacząco samodzielny, wartość odzyskiwalna jest ustalana dla ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego ten składnik należy. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat w kosztach operacyjnych.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski/straty ze zbycia środków trwałych określane są przez porównanie środków pozyskanych ze zbycia z bieżącą wartością księgową i ujmowane są w wyniku operacyjnym. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone, jako różnica pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego wyksięgowania.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych w toku budowy lub montażu i są wykazywane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do użytkowania.

iii. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone, (jeżeli spełniają warunki rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone

we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Spółka ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy zaistnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujemnie się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku właśnie zakończonego roku obrotowego.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów wynoszący

Typ	Okres ekonomicznej użyteczności
Koszty prac rozwojowych	3- 5 lat
Oprogramowanie komputerowe	2-5 lat
Patenty i licencje	2-5 lat
Inne	5 lat

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto, a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich usunięcia z bilansu.

iv. Utrata wartości aktywów niefinansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje oceny aktywów pod względem istnienia przesłanek

wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość możliwa do odzyskania jest jedną z dwóch następujących wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartością godziwą danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, pomniejszoną o koszty zbycia lub wartością użytkową ustaloną dla poszczególnych składników aktywów, w przypadku, gdy dany składnik aktywów generuje przepływy środków pieniężnych znacząco niezależne od tych generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujemnie się niezwłocznie jako przychód w rachunku zysków i strat. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

v. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Jednostkami zależnymi są jednostki, nad którymi Spółka sprawuje kontrolę. Spółka każdorazowo określa czy jest jednostką dominującą, niezależnie od charakteru jej zaangażowania w danej jednostce, biorąc pod uwagę swój wpływ na tę jednostkę.

Spółka sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonała inwestycji wtedy i tylko wtedy, gdy:

- Sprawuje władzę nad jednostką;
- Podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawa do zmiennych wyników finansowych;
- Posiada zdolność do sprawowania władzy w celu wpłynięcia na wysokość osiąganych zwrotów z jednostki, w której dokonano inwestycji;

Jednostkami stowarzyszonymi są takie jednostki, w których Spółka posiada 20%-50% udziału w głosach na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy oraz na które Spółka wywiera znaczący wpływ, ale ich nie kontroluje, czyli nie są ani jednostkami zależnymi, ani wspólnym przedsięwzięciem.

Wspólnymi przedsięwzięciami są jednostki niebędące jednostkami zależnymi lub stowarzyszonymi, w których Spółka posiada nie więcej niż połowę głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy lub zgromadzeniu wspólników lub w jakikolwiek inny sposób posiada zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną tychże jednostek wspólnie z pozostałym akcjonariuszami lub udziałowcami.

Inwestycje w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych Spółka ujmuje w cenie nabycia. Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje oceny posiadanych inwestycji w jednostkach powiązanych pod kątem wystąpienia przesłanek, co do utraty wartości. Ponadto na koniec każdego roku obrotowego Spółka dokonuje oceny wartości odzyskiwalnej posiadanego majątku finansowego, poprzez oszacowanie i analizę wartości przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez te aktywa.

vi. Połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą

Połączenie jednostek gospodarczych dotyczące jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą to połączenie jednostek gospodarczych, w ramach, którego wszystkie łączące się jednostki znajdują się ostatecznie pod kontrolą tej samej strony lub stron zarówno przed, jak i po połączeniu oraz kontrola ta nie jest tymczasowa.

W szczególności, chodzi tu o takie transakcje, jak transfer spółek lub przedsięwzięć pomiędzy jednostkami Grupy lub połączenie spółki dominującej z jej jednostką zależną.

Do rozliczenia skutków połączeń pomiędzy jednostkami znajdującymi się pod wspólną kontrolą Spółka stosuje metodę łączenia udziałów.

W szczególności, dla połączeń Spółki z jej jednostką zależną, stosowana metoda zakłada, że:

- Aktywa i zobowiązania łączących się jednostek wycenione są w wartościach bilansowych pochodzących ze sprawozdań skonsolidowanych spółki nadrzędnej ustalonych na dzień początkowego objęcia kontroli. Oznacza to,

że wartość firmy rozpoznawana wcześniej w sprawozdaniu skonsolidowanym oraz wszystkie inne wartości niematerialne rozpoznane w ramach procesu rozliczania połączenia są przenoszone do sprawozdania jednostkowego a ich wartość podlega okresowym testom na utratę wartości,

- Koszty transakcyjne związane z połączeniem są odnoszone do rachunku wyników,
- Wzajemne salda należności/zobowiązań są eliminowane,
- Jakakolwiek różnica pomiędzy kwotą zapłaconą/przekazaną i objętymi aktywami netto (w wartościach pochodzących ze sprawozdań skonsolidowanych) będzie odzwierciedlona w kapitałach własnych jednostki przejmującej (kwota rozpoznana w kapitale nie stanowi elementu kapitału zapasowego, stąd nie podlega podziałowi),
- Rachunek zysków i strat prezentuje wyniki połączonych jednostek od dnia, w którym nastąpiło połączenie, natomiast dane za wcześniejsze okresy nie są przekształcane.

W przypadku przekształceń polegających na wniesieniu aportem inwestycji w jedną jednostkę zależną do drugiej jednostki zależnej lub połączenia dwóch jednostek zależnych od ASEE S.A., Następuje jedynie przeksięgowanie wartości inwestycji w przejmowanej jednostce zależnej na wartość inwestycji w przejmującej jednostce zależnej. Tym samym przeniesienie jednej jednostki zależnej pod drugą jednostkę zależną nie ma wpływu na wynik finansowy Spółki.

Jeżeli w ramach nabycia spółki zależnej jednostka przejmująca ujmuje zapłatę warunkową, to zmiany wartości godziwej zapłaty warunkowej po dniu przejścia prezentowane są w kosztach lub przychodach finansowych.

vii. Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz,
- Zobowiązania finansowe.

Wszystkie aktywa finansowe są początkowo ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej uiszczonej zapłaty, obejmującej koszty związane z nabyciem danego aktywa finansowego, za wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to inwestycje o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym

terminie wymagalności, które Spółka zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Instrumenty finansowe nabyte w celu generowania zysku dzięki krótkoterminowym wahaniom ceny są klasyfikowane jako instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniającej ich wartość rynkową na dzień bilansowy. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w przychodach lub kosztach finansowych. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy zaliczane są do aktywów obrotowych, jeżeli Zarząd ma zamiar zrealizować je w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, bez potrącenia kosztów transakcji, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą, a ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, aktywów dostępnych do sprzedaży, (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo której wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), ujmuje się w pozostałych dochodach całkowitych. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości odnosi się do rachunku zysków i strat, jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia są one wyceniane po cenie nabycia, czyli w wartości godziwej, obejmującej koszty transakcji.

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Instrument finansowy zostaje usunięty z bilansu, gdy Spółka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

viii. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania, – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone na wynik finansowy netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności.

ix. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej (tj. stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu). Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio lub poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Spółka ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Spółka włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie Spółki aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się, jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do rachunku zysków i strat. Nie można ujmować w rachunku zysków i strat odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych, jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego

do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

x. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania wartości netto. Wartością netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku. Spółka do wyceny rozchodu zapasów korzysta z metody szczegółowej identyfikacji.

Spółka ma obowiązek sporządzenia na dzień bilansowy analizy wiekowej zapasów z podziałem na podstawowe grupy (licencje, towary, zapasy serwisowe). Na podstawie analizy tej dokonuje się odpisów aktualizujących wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych według następujących zasad:

- 100% na towary składowane powyżej 2 lat,
- 75% na towary składowane dłużej niż 1,5 roku, a poniżej 2 lat,
- 50% na towary składowane powyżej roku, a poniżej 1,5 roku,
- 25% na towary składowane dłużej niż pół roku, a poniżej roku.

Wartość początkowa części serwisowych jest odnoszona w koszty liniowo na przestrzeni trwania kontraktu na usługi utrzymania, pod które części te zostały nabyte.

Spółka corocznie analizuje czy powyższe zasady tworzenia odpisów odpowiadają faktycznej utracie wartości posiadanych zapasów.

Odpisy z tytułu aktualizacji wartości zapasów ujmowane są w kosztach operacyjnych.

xi. Rozliczenia międzyokresowe

W rozliczeniach międzyokresowych kosztów wykazywane są wydatki poniesione do dnia bilansowego, które dotyczą przyszłych okresów (czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów).

W szczególności do rozliczeń międzyokresowych zaliczyć należy:

- Z góry zapłacone czynsze,
- Ubezpieczenia,
- Prenumeraty,
- Z góry opłacone usługi obce, które będą świadczone w następnych okresach,
- Pozostałe wydatki poniesione w okresie, a dotyczące przyszłych okresów.

Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zaliczane są przede wszystkim usługi serwisowe

dotyczące przyszłych okresów. Spółka dokonuje czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz rozliczeń międzyokresowych przychodów, jeżeli dotyczą one przyszłych okresów sprawozdawczych.

xii. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu aktualizującego. Należności o odległych terminach płatności są ujmowane według wartości bieżącej oczekiwanej zapłaty.

Odpisy na należności wątpliwe szacowane są wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności, zgodnie z pierwotnymi warunkami, przestało być prawdopodobne. Wielkość odpisu stanowi różnicę między wartością nominalną należności a wartością możliwą do odzyskania, która stanowi bieżącą wartość oczekiwanych przepływów pieniężnych, zdyskontowaną przy użyciu stopy procentowej właściwej dla podobnych pożyczkobiorców. Należności nieściągalne są odpisywane w koszty operacyjne w momencie stwierdzenia ich nieściągalności.

Wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, w odniesieniu do:

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości - do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym,
- należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego - w pełnej wysokości należności,
- należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika, spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna - do wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności,
- należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego - w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania,
- należności przeterminowanych lub nie przeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców - w wysokości wiarygodnie

oszacowanej kwoty odpisu, w tym także ogólnego, na nieściągalne należności.

Ponadto Spółka dokonuje odpisów aktualizujących wartość należności na zasadach ogólnych w wysokościach nie mniejszych niż:

- 100% w stosunku do należności skierowanych na drogę sądową, chyba że w opinii Zarządu uzyskanie wyroku korzystnego dla Spółki jest prawie pewne,
- 100% w stosunku do należności przeterminowanych powyżej 12 miesięcy (licząc od daty terminu płatności), z uwzględnieniem spłat, porozumień itp. mających miejsce po dniu bilansowym,
- 50% w stosunku do należności przeterminowanych od 6 do 12 miesięcy (licząc od daty terminu płatności), z uwzględnieniem spłat, porozumień itp. mających miejsce po dniu bilansowym.

Aktualizacja wartości należności uwzględnia nie tylko zdarzenia, które nastąpiły do dnia bilansowego, ale także ujawnione później, do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego, jeżeli zdarzenia te dotyczą należności ujętej w księgach rachunkowych na dzień bilansowy. Spółka corocznie analizuje czy powyższe zasady tworzenia odpisów odpowiadają faktycznej utracie wartości należności.

Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych zalicza się do kosztów operacyjnych. Odpisy wartości pozostałych należności zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych. Odpisy salda należności wynikającego z naliczonych odsetek zalicza się do kosztów finansowych.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego, całość lub odpowiednia część uprzednio dokonanego odpisu zwiększa wartość danego składnika aktywów i korygowane są odpowiednie pozycje kosztów.

xiii. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie, lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy oraz inne instrumenty o wysokim stopniu płynności.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych Spółka przyjęła zasadę nie ujmowania w saldzie środków pieniężnych i ich ekwiwalentów kredytów w rachunkach bieżących stanowiących element finansowania.

xiv. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki oraz papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu, pożyczki lub emisji papierów dłużnych.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki oraz papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanej ceny nabycia, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanej ceny nabycia uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki lub emisji papierów dłużnych oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Różnica między środkami otrzymanymi (pomniejszonymi o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki lub emisji papierów dłużnych), a wartością do spłaty ujmowana jest w rachunku zysków i strat przez okres trwania kredytu lub pożyczki. Zyski i straty są ujmowane w rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu. Wszelkie koszty obsługi kredytów i pożyczek lub emisji papierów dłużnych ujmowane są w rachunkach zysków i strat okresów, których dotyczą.

xv. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług dotyczące działalności operacyjnej są ujmowane i wykazywane w kwocie wymagającej zapłaty i ujmowane w okresach sprawozdawczych, których dotyczą. Pozostałe zobowiązania w głównej mierze dotyczą działalności operacyjnej, ale w odróżnieniu od zobowiązań z tytułu dostaw i usług nie zostały zafakturowane.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

xvi. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na

mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany, jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat pomniejszone o wszelkie zwroty.

Spółka rozpoznaje rezerwy na umowy rodzące obciążenia, jeżeli nieuniknione koszty wypełnienia obowiązków przewyższają możliwe do uzyskania korzyści.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowania zewnętrznego.

xvii. Przychody*Przychody ze sprzedaży*

Przychody są ujmowane, gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób oraz gdy istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu przeprowadzonej transakcji.

Jeżeli wyniku na transakcji dotyczącej usług nie można oszacować w wiarygodny sposób, przychody z transakcji ujmuje się tylko do wysokości kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać. Grupa wyróżnia następujące rodzaje przychodów:

- Przychody ze sprzedaży licencji i/lub usług własnych,
- Przychody ze sprzedaży licencji i/lub usług obcych, oraz
- Przychody ze sprzedaży sprzętu.

W ramach kategorii "Licencje i/lub usługi własne" prezentowane są przychody z tytułu umów z klientami, których przedmiotem jest dostarczanie oprogramowania własnego lub świadczenie usług z nim związanych. Usługi te mogą być realizowane przez pracowników Spółki (zasoby własne) jak również przez podwykonawców (zasoby obce). Ponadto do tej kategorii klasyfikuje się przychody ze świadczenia usług własnych na oprogramowaniu obcym i infrastrukturze.

W ramach kategorii "Licencje i/lub usługi obce" prezentowane są przychody z tytułu sprzedaży licencji obcych oraz ze świadczenia usług, które ze względów technologicznych lub prawnych muszą być realizowane przez podwykonawców (dotyczy to usług utrzymania sprzętu i licencji oraz outsourcingu świadczonych przez ich producentów).

Przychody ze sprzedaży licencji i/lub usług własnych, które są dostarczane/świadczone w ramach kontraktu wdrożeniowego są rozpoznawane zgodnie ze stopniem zaawansowania całego kontraktu.

W przypadku sprzedaży pozostałych licencji/usług własnych przychody są ujmowane w okresie, w którym Grupa spodziewa się, że będzie zobowiązana do świadczenia usług na rzecz klienta. Przychody ze sprzedaży licencji/usług obcych mogą być rozpoznawane jak przychody ze sprzedaży towarów lub jak przychody ze sprzedaży usług, w zależności od charakteru umowy z klientem.

W przypadku licencji i/lub usług obcych, dla których w momencie sprzedaży znaczące ryzyko i korzyści związane z daną licencją i/lub usługą obcą są przenoszone na nabywcę, przychody są rozpoznawane jak przychody ze sprzedaży towaru, tj. jednorazowo w momencie sprzedaży, bez względu na to czy przedmiotem umowy jest licencja i/lub usługa obca są na czas określony czy nieokreślony. Grupa uznaje, że znaczące ryzyko jest przekazywane na nabywcę, w przypadku, gdy po dostarczeniu licencji/usługi Grupa nie jest zobowiązana do żadnych dodatkowych świadczeń na rzecz klienta.

W pozostałym przypadku, tj., gdy po dostarczeniu licencji/usługi Grupa jest zobowiązana do dodatkowych świadczeń na rzecz klienta, przychody ze sprzedaży są ujmowane jak przychody ze sprzedaży usług, tj. w okresie, w którym odbywa się świadczenie usługi poprzez odwołanie się do stopnia zaawansowania realizacji transakcji.

Przychody ze sprzedaży sprzętu są rozpoznawane jak przychody ze sprzedaży towarów, tj. przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z umowy zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody i koszty z realizacji kontraktów wdrożeniowych

Przychody z kontraktu wdrożeniowego obejmują wysoko prawdopodobne przychody wynikające z zawartych umów/zleceń, które można oszacować w sposób wiarygodny. Tym samym z puli przychodów wyłączane są te kwoty, które, mimo iż wynikają z zawartej umowy, są w ocenie Grupy wątpliwe do uzyskania (np. Grupa spodziewa się, że klient zrezygnuje z części prac określonych w umowie).

Za przychody kontraktu uznaje się następujące przychody:

- Przychody wynikające z wystawionych faktur,
- Przyszłe przychody wynikające z podpisanych umów i/lub zleceń wystawionych na bazie umów ramowych.

Koszty kontraktu obejmują:

- Koszty odsprzedanych towarów, materiałów i usług obcych (COGS), oraz

- Koszty zasobów własnych, które są zaangażowane w realizację kontraktu.

Koszty zasobów własnych zatrudnionych przy realizacji kontraktu kalkulowane są na podstawie zrealizowanej (dla okresów zakończonych) i szacowanej (dla okresów prognozowanych) pracochłonności oraz odpowiedniej stawki ewidencyjnej (kosztowej) pokrywającej koszty wytworzenia.

Stawka ewidencyjna to koszt osobogodziny (lub osobodnia) własnych zasobów produkcyjnych skalkulowany na bazie budżetowanych na dany rok kosztów wytworzenia.

Wycena kontraktów wdrożeniowych

Celem wyceny wdrożeniowego kontraktu IT jest ustalenie wartości przychodów, które należy rozpoznać w okresie. Grupa dokonuje wyceny stosując metodę stopnia zaawansowania („percentage of completion”).

Jeżeli poniesione koszty pomniejszone o przewidywane straty a powiększone o zyski ujęte w rachunku zysków i strat przekraczają swoim zaawansowaniem procentowym zaawansowanie procentowe zafakturowanej sprzedaży, wynikająca z powyższej różnicy kwota niezafakturowanej sprzedaży prezentowana jest w aktywach bilansu w pozostałych należnościach w kategorii „Należności z wyceny bilansowej kontraktów IT”. Jeżeli zaawansowanie procentowe zafakturowanej sprzedaży przekracza zaawansowanie procentowe poniesionych kosztów pomniejszonych o przewidywane straty a powiększone o zyski ujęte w rachunku zysków i strat, wynikające z powyższej różnicy przyszłe przychody prezentowane są w pozostałych zobowiązaniach, w kategorii „Zobowiązanie z tytułu wyceny kontraktów IT”.

Kontrakty generujące straty

Kontraktem generującym stratę jest kontrakt, w którym łączna kwota przychodów z kontraktu jest niższa niż łączna wartość kosztów.

W przypadku, gdy jest wysoce prawdopodobne, że łączne koszty wykonania umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywana strata jest ujmowana jako koszt okresu, w którym została ujawniona poprzez utworzenie rezerwy na straty kontraktowe. Wysokość rezerwy lub/i zasadność jej utrzymania jest weryfikowana na każdy kolejny dzień bilansowy, aż do momentu zakończenia kontraktu.

Wartość utworzonych rezerw na straty powiększa saldo pozostałych zobowiązań i jest prezentowana w kategorii „Zobowiązanie z tytułu wyceny kontraktów IT”.

Metody mierzenia stopnia zaawansowania realizacji kontraktu

W celu ustalenia stopnia zaawansowania realizacji umowy Spółka stosuje taką metodę, która pozwala

w sposób wiarygodny ustalić stan realizacji prac. W zależności od charakteru umowy, metody te mogą obejmować:

- a. pomiar ustalenie proporcji kosztów umowy poniesionych z tytułu prac wykonanych do dnia bilansowego w stosunku do szacunkowych łącznych kosztów umowy,
- b. wykonanych prac lub
- c. porównanie fizycznie wykonanych części prac z pracami wynikającymi z umowy.

Metodę procentowego zaawansowania stosuje się narastająco w każdym okresie obrotowym w stosunku do bieżących szacunków przychodów i kosztów umowy. Skutki zmian szacunków przychodów lub kosztów umowy ujmuje się w okresie, w którym zmiana ta wystąpiła.

Łączenie i rozdzielanie kontraktów wdrożeniowych

Wycenie na ogół podlegają pojedyncze umowy lub umowy wraz z aneksami, jeśli aneksy te dotyczą modyfikacji umowy głównej (rozszerzają lub ograniczają zakres umowy podstawowej). W przypadku, gdy aneks jest dodatkowym zleceniem spoza zakresu umowy głównej, za które cena ustalona jest bez odniesienia do ceny z zasadniczej umowy, wyceniany jest on oddzielnie.

Gdy umowa dotyczy grupy elementów, to jej część dotycząca każdego z tych elementów może być traktowana jako oddzielny kontrakt, tylko jeżeli zostaną łącznie spełnione następujące warunki:

- a. zostały przedłożone odrębne oferty dla każdego z wyodrębnionych elementów,
- b. każdy z elementów był przedmiotem oddzielnych negocjacji, oraz
- c. można określić koszty i przychody odnoszące się do każdego z elementów – przychody muszą być określone w umowie i/lub zamówieniu.

Natomiast grupa umów może być traktowana jako pojedynczy kontrakt, jeżeli zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

- a. grupa umów jest negocjowana jako pojedynczy pakiet,
- b. umowy są tak bardzo powiązane ze sobą, że w rzeczywistości są one częścią pojedynczego projektu z jedną dla całego pakietu marżą zysku oraz
- c. umowy są realizowane jednocześnie lub w ciągłej sekwencji czasowej.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dokładnie dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Przychody z odsetek mogą stanowić odsetki od udzielonych pożyczek, inwestycji w papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności, depozytów bankowych i lokat oraz pozostałych tytułów.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy do ich otrzymania.

xviii. Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, odroczony podatek dochodowy jest wyliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym. Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych za wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania niemającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty, za wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód

do opodatkowania czy stratę podatkową oraz w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu lub podwyższeniu o tyle, o ile uległy zmianie szacunki dotyczące osiągnięcia dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty i aktywa są ujmowane w wartości pomniejszonej o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem, gdy:

- podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie towarów i usług nie jest możliwy do odzyskania od władz podatkowych; wtedy podatek od towarów i usług jest ujmowany odpowiednio jako część kosztów nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązania są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz władz podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

Ocena niepewności co do rozliczeń podatkowych

Jeżeli w ocenie Spółki jest prawdopodobne, że podejście Spółki do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, Spółka określa dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania planowanego lub zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym.

Jeżeli Spółka stwierdzi, że nie jest prawdopodobne, że organ podatkowy zaakceptuje podejście Spółki do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych, wówczas Spółka odzwierciedla wpływ niepewności przy ustalaniu dochodu do opodatkowania (straty podatkowej), niewykorzystanych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych lub stawek podatkowych. Spółka odzwierciedla ten efekt za pomocą następującej metody:

- Spółka określa najbardziej prawdopodobny scenariusz – jest to pojedyncza kwota spośród możliwych wyników.

xix. Zysk netto na akcję

Podstawowy zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. Rozwodniony zysk netto na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez sumę średniej ważonej liczby akcji w danym okresie sprawozdawczym i wszystkich potencjalnych akcji nowych emisji.

9. Sezonowość działalności

Działalność Spółki ma głównie charakter holdingowy w związku z czym rozkład osiąganych wyników w trakcie roku obrotowego uzależniony jest w dużym stopniu od dat podjęcia uchwał o wypłacie dywidend w spółkach zależnych.

10. Zmiany stosowanych zasad prezentacji

W 2017 roku i okresie porównywalnym nie wystąpiły zmiany w prezentacji danych.

11. Korekta błędów

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zdarzenia skutkujące koniecznością dokonania korekty błędów.

V. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Działalność operacyjną Spółki stanowi zarówno działalność holdingowa jak i sprzedaż usług informatycznych oraz oprogramowania.

Segment działalności holdingowej obejmuje przychody i koszty związane z zarządzaniem Grupą. Przychody segmentu stanowią głównie dywidendy oraz sprzedaż usług wsparcia biznesowo – technicznego na rzecz spółek zależnych.

Segment usług informatycznych obejmuje przychody i koszty związane z działalnością informatyczną w dwóch obszarach: rozwiązań uwierzytelniających (bankowość) oraz systemów głosowych (integracja systemów).

Za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku w tys. PLN (badane)	Działalność holdingowa	Usługi informatyczne	Razem
Przychody z tytułu dywidend	30 527	-	30 527
Przychody ze sprzedaży usług	8 877	-	8 877
Przychody ze sprzedaży usług i oprogramowania IT	-	7 650	7 650
Przychody ze sprzedaży razem	39 404	7 650	47 054
Zysk brutto ze sprzedaży	32 457	2 365	34 822
Koszty sprzedaży (-)	(2 554)	(702)	(3 256)
Koszty zarządu (-)	-	(61)	(61)
Zysk netto ze sprzedaży	29 903	1 602	31 505

Za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku w tys. PLN (badane)	Działalność holdingowa	Usługi informatyczne	Razem
Przychody z tytułu dywidend	5 283	-	5 283
Przychody ze sprzedaży usług	8 325	-	8 325
Przychody ze sprzedaży usług i oprogramowania IT	-	7 479	7 479
Przychody ze sprzedaży razem	13 608	7 479	21 087
Zysk brutto ze sprzedaży	8 673	2 555	11 228
Koszty sprzedaży (-)	(2 634)	(756)	(3 390)
Koszty zarządu (-)	-	(68)	(68)
Zysk netto ze sprzedaży	6 039	1 731	7 770

VI. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Działalność holdingowa – Przychody z tytułu dywidend i usług

Przychody operacyjne z działalności holdingowej dotyczą dywidend otrzymanych ze spółek zależnych oraz przychodów ze sprzedaży usług doradztwa i wsparcia biznesowo-technicznego świadczonych na rzecz spółek zależnych z Grupy ASEE. Z uwagi na przeważający holdingowy charakter działalności Spółki powyższe kategorie przychodów prezentowane są w działalności operacyjnej.

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Dywidendy od jednostek powiązanych, w tym:		
ASEE BiH	1 053	917
ASEE Chorwacja	4 203	2 383
ASEE Macedonia	13 595	-
ASEE Rumunia	3 389	1 983
ASEE Serbia	8 287	-
	30 527	5 283

Przychody z tytułu dywidend w 2017 roku były wyższe niż w 2016 roku, ponieważ spółki operacyjne odbudowywały w ciągu 2016 roku swoją pozycję gotówkową, po istotnych wypłatach dywidend w 2015 roku, w związku z dobrą sytuacją płynnościową spółek operacyjnych pod koniec tego roku.

Przepływy pieniężne z tytułu otrzymanych dywidend w 2017 roku wyniosły 27 878 tys. PLN, natomiast w 2016 roku 5 357 tys. PLN. Różnica między rozpoznanymi przychodami, a otrzymanymi wpływami wynika z nieotrzymania do dnia 31 grudnia 2017 roku dywidendy z Rumunii, a także z potrąconego przez spółki zależne podatku u źródła oraz różnic kursowych.

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Przychody ze sprzedaży usług	8 877	8 325

2. Działalność operacyjna – Przychody ze sprzedaży usług i oprogramowania

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Przychody ze sprzedaży oprogramowania i usług IT	7 650	7 479

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku, a także w okresie porównywalnym, w ramach działalności operacyjnej ujęte zostały przychody z tytułu opłat za licencje, usługi serwisowe, wdrożeniowe i doradcze.

3. Struktura kosztów działalności

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Świadczenia na rzecz pracowników (-)	(4 369)	(3 667)
Usługi obce i outsourcing pracowników (-)	(4 233)	(3 629)
Amortyzacja (-)	(389)	(273)
Koszty utrzymania majątku i samochodów służbowych (-)	(1 602)	(1 307)
Podróże służbowe (-)	(511)	(517)
Reklama (-)	(151)	(146)
Wycena programu na bazie akcji (-)	(528)	-
Pozostałe koszty (-)	(215)	(283)
	(11 998)	(9 822)
Koszt własny sprzedaży, w tym:	(12 232)	(9 859)
Wartość odsprzedanych towarów i usług obcych (-)	(3 551)	(3 495)
Koszty wytworzenia (-)	(8 681)	(6 364)
Koszty sprzedaży (-)	(3 256)	(3 390)
Koszty ogólnego zarządu (-)	(61)	(68)

4. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Przychody z tytułu sprzedaży środków trwałych	80	-
Otrzymane odszkodowania	201	-
Pozostałe przychody operacyjne	2	61
	283	61

Pozostałe koszty operacyjne	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Likwidacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych (-)	(182)	-
Odpis aktualizujący należności (-)	(37)	-
Pozostałe koszty operacyjne (-)	(4)	(3)
	(223)	(3)

5. Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Dodatnie różnice kursowe	-	1 314
Przychody z tytułu odsetek od lokat i udzielonych pożyczek	1 012	1 304
Przychody z tytułu prowizji od udzielonych gwarancji	63	122
Zyski z wyceny instrumentów pochodnych	2 449	792
Odwroćenie odpisu z tytułu utraty wartości inwestycji	-	4 800
	3 524	8 332

W 2016 roku w przychodach finansowych ujęto 4 800 tys. PLN z tytułu odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości inwestycji w Chorwacji. Szczegółowy opis znajduje się w nocie 11 niniejszego sprawozdania.

Koszty finansowe	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Strata z wyceny instrumentów pochodnych (-)	(651)	(1 747)
Koszty odsetkowe od kredytów bankowych, pożyczek (-)	(253)	(273)
Prowizje od otrzymanych gwarancji bankowych (-)	(14)	(19)
Ujemne różnice kursowe (-)	(2 256)	-
Odpis z tytułu utraty wartości inwestycji (-)	(9 000)	(13 265)
Odpis należności z tytułu pożyczek (-)	(751)	-
	(12 925)	(15 304)

W 2017 roku w kosztach finansowych ujęto głównie odpis z tytułu utraty wartości inwestycji w Kosowie (9 000 tys. PLN), ujemne różnice kursowe (2 256 tys. PLN) oraz odpis na należności z tytułu pożyczek udzielonych ASEE Bułgaria (751 tys. PLN). W 2016 roku w kosztach finansowych ujęto głównie odpis z tytułu utraty wartości inwestycji w Kosowie (9 000 tys. PLN) i Bułgarii (4 265 tys. PLN). Szczegółowy opis znajduje się w nocie 11 niniejszego sprawozdania.

6. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia wyniku z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (bieżącego i odroczonego):

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(329)	38
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(858)	(829)
Podatek od dywidend	(1 134)	(46)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(12)	-
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(2 333)	(837)

Obciążenie bieżącym podatkiem dochodowym w 2017 roku wynikało z podatku od dochodów z bieżącej działalności w kwocie 858 tys. PLN oraz podatku u źródła od dywidend od spółek zależnych w kwocie 1 134 tys. PLN.

Efektywna stopa podatkowa w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku wyniosła 10,53%.

Różnica w stosunku do stawki nominalnej 19% wynikała głównie z różnic trwałych takich jak dywidendy zwolnione z opodatkowania (1 438 tys. PLN), odliczenia podatków zapłaconych przez spółki wypłacające dywidendę (2 497 tys. PLN) oraz koszty niepodatkowe (odpis z tytułu utraty wartości inwestycji – obciążenie w wysokości 1 710 tys. PLN oraz rezerwa na należności nieściągalne z tytułu pożyczek w wysokości 143 tys. PLN). Powyższe kwoty prezentują wpływ na podatek poszczególnych zdarzeń.

Obciążenie bieżącym podatkiem dochodowym w 2016 roku wynikało z podatku od dochodów z bieżącej działalności w kwocie 829 tys. PLN oraz podatku u źródła od dywidend od spółek zależnych w kwocie 46 tys. PLN.

Efektywna stopa podatkowa w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku wyniosła 97,78%. Bardzo wysoka stopa efektywna w 2016 roku wynika przede wszystkim ze zmian odpisów aktualizujących wartość inwestycji w spółkach zależnych (łączny wzrost o 8 465 tys. PLN), które istotnie wpływają na obniżenie zysku brutto natomiast nie są kosztami podatkowymi.

Różnica w stosunku do stawki nominalnej 19% wynikała głównie z różnic trwałych takich jak dywidendy zwolnione z opodatkowania (849 tys. PLN), odliczenia podatków zapłaconych przez spółki wypłacające dywidendę (110 tys. PLN), przychody zwolnione z opodatkowania (odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości inwestycji 912 tys. PLN) oraz koszty niepodatkowe (odpis z tytułu utraty wartości inwestycji – obciążenie w wysokości 2 520 tys. PLN). Powyższe kwoty prezentują wpływ na podatek poszczególnych zdarzeń.

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem	22 164	856
Obowiązująca stawka podatku dochodowego od osób prawnych	19%	19%
Podatek dochodowy według obowiązującej ustawowej stawki podatkowej	(4 211)	(163)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów, w tym:	(2 045)	(2 545)
<i>Odpis z tytułu utraty wartości inwestycji</i>	<i>(1 710)</i>	<i>(2 520)</i>
<i>Odpis należności z tytułu pożyczek</i>	<i>(143)</i>	-
<i>Amortyzacja</i>	<i>(8)</i>	<i>(10)</i>
<i>Program płatności na bazie akcji</i>	<i>(101)</i>	-
<i>Pozostałe</i>	<i>(83)</i>	<i>(15)</i>
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania, w tym:	-	912
<i>Odwrocenie odpisu z tytułu utraty wartości inwestycji</i>	<i>-</i>	<i>912</i>
Dochody wolne od podatku, w tym:	1 438	849
<i>Otrzymane dywidendy</i>	<i>1 438</i>	<i>849</i>
Odliczenie od podatku, w tym:	2 497	110
<i>Podatek od dochodu spółek wypłacających dywidendy</i>	<i>2 497</i>	<i>110</i>
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(12)	-
Rozliczenie strat podatkowych	-	-
Według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej: w 2017 roku 10,53 %; w 2016 roku 97,78 %	(2 333)	(837)

Dochody wolne od podatku w kwocie 1 438 tys. PLN za rok 2017 i 849 tys. PLN za rok 2016 dotyczą dywidend z krajów Unii Europejskiej, podlegających zwolnieniu z opodatkowania na mocy art. 22 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Natomiast odliczenie podatków od dochodu spółek wypłacających dywidendy w kwocie 2 497 tys. PLN za rok 2017 oraz 110 tys. PLN za rok 2016 dotyczy spółek zależnych, z których dywidendy podlegają opodatkowaniu w Polsce, a które zapłaciły już podatki dochodowe od osiągniętych wyników w swoich krajach (odliczenie na mocy art. 20 ustawy o podatku dochodowym).

	BILANS		RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT za rok zakończony	
	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego				
Odsetki naliczone od ekwiwalentów środków pieniężnych	(3)	(2)	(1)	14
Wycena aktywów i zobowiązań finansowych do wartości godziwej	(156)	-	(156)	-
Pozostałe różnice	(55)	(35)	(20)	(22)
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	(214)	(37)		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Rezerwa na wynagrodzenia	140	145	(5)	(32)
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	49	36	13	(1)
Wycena aktywów i zobowiązań finansowych do wartości godziwej	-	207	(207)	126
Rezerwa na pozostałe koszty działalności	112	65	47	(47)
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	301	453		
Odpis dotyczący braku możliwości realizacji aktywa z tytułu podatku odroczonego	-	-		
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	301	453		
Aktywa (+)/Rezerwa (-), netto	87	416		
Zmiana podatku odroczonego w okresie sprawozdawczym, w tym:				
zmiana podatku odroczonego ujęta bezpośrednio w pozostałych dochodach całkowitych			-	-
zmiana podatku odroczonego ujęta w wyniku finansowym			(329)	38

7. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku za okres sprawozdawczy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku obrotowego.

W okresie sprawozdawczym, jak i w okresie porównywalnym nie występowały elementy rozładniające podstawowy zysk przypadający na akcję.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Zysk za okres sprawozdawczy	19 831	19
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	51 894 251	51 894 251
Zysk za okres sprawozdawczy (w złotych) przypadający na jedną akcję		
Podstawowy za okres sprawozdawczy	0,38	-
Rozwodniony za okres sprawozdawczy	0,38	-

8. Informacje dotyczące wypłaconej /zadeklarowanej dywidendy

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki ASEE S.A. z siedzibą w Rzeszowie, działając w oparciu o art. 395 § 2 pkt. 2) Kodeksu Spółek Handlowych oraz na podstawie §12 ust. 4 pkt. 2) Statutu Spółki postanowiło podzielić zysk za rok obrotowy 2016 w wysokości 19 069,06 PLN oraz przeznaczyć na wypłatę dywidendy część środków kapitału rezerwowego, utworzonego uchwałą nr 7 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 31 marca 2016 roku w sposób następujący:

a) kwota 1 525,52 PLN z zysku za rok obrotowy 2016 została przeznaczona zgodnie z art. 396 § 1 KSH na kapitał zapasowy,

b) kwota 17 543,54 PLN z zysku za rok obrotowy 2016 oraz kwota 24 891 696,94 PLN stanowiąca część ww. kapitału rezerwowego zostały przeznaczone do podziału między wszystkich akcjonariuszy Spółki w kwocie 0,48 PLN na jedną akcję Spółki.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki określiło datę ustalenia prawa do dywidendy na dzień 30 czerwca 2017 roku. Dywidenda została wypłacona dnia 14 lipca 2017 roku. Liczba akcji objętych dywidendą wyniosła 51 894 251.

9. Rzeczowe aktywa trwałe

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 (badane)	Komputery i inny sprzęt biurowy	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2017 roku, z uwzględnieniem umorzenia	26	481	-	507
Zwiększenia stanu, z tytułu:	21	446	12	479
Zakupu	21	446	12	479
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(24)	(362)	(1)	(387)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy (-)	(24)	(179)	(1)	(204)
Likwidacji i sprzedaży – wartość brutto (-)	-	(373)	(1)	(374)
Likwidacji i sprzedaży – umorzenie	-	190	1	191
Na dzień 31 grudnia 2017 roku, z uwzględnieniem umorzenia	23	565	11	599
Na dzień 1 stycznia 2017 roku				
Wartość brutto	410	1 034	169	1 613
Umorzenie (-)	(384)	(553)	(169)	(1 106)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	26	481	-	507
Na dzień 31 grudnia 2017 roku				
Wartość brutto	431	1 107	180	1 718
Umorzenie (-)	(408)	(542)	(169)	(1 119)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	23	565	11	599

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku rzeczowe aktywa trwałe nie stanowiły zabezpieczenia kredytów bankowych.

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 (badane)	Komputery i inny sprzęt biurowy	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2016 roku, z uwzględnieniem umorzenia	32	354	-	386
Zwiększenia stanu, z tytułu:	26	260	2	288
Zakupu	26	260	2	288
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(32)	(133)	(2)	(167)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy (-)	(32)	(133)	(2)	(167)
Likwidacji i sprzedaży – wartość brutto (-)	(5)	(55)	-	(60)
Likwidacji i sprzedaży – umorzenie	5	55	-	60
Na dzień 31 grudnia 2016 roku, z uwzględnieniem umorzenia	26	481	-	507
Na dzień 1 stycznia 2016 roku				
Wartość brutto	389	829	167	1 385
Umorzenie (-)	(357)	(475)	(167)	(999)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	32	354	-	386
Na dzień 31 grudnia 2016 roku				
Wartość brutto	410	1 034	169	1 613
Umorzenie (-)	(384)	(553)	(169)	(1 106)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	26	481	-	507

10. Wartości niematerialne

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 (badane)	Oprogramowanie CRM i PMS	Wartość firmy	Pozostałe WNIP	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2017 roku, z uwzględnieniem umorzenia	915	4 567	10	5 492
Zwiększenia stanu, z tytułu:	145	-	9	154
Zakupu	145	-	9	154
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(178)	-	(7)	(185)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy (-)	(178)	-	(7)	(185)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku, z uwzględnieniem umorzenia	882	4 567	12	5 461
Na dzień 1 stycznia 2017 roku				
Wartość brutto	1 293	4 567	166	6 026
Umorzenie (-)	(378)	-	(156)	(534)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	915	4 567	10	5 492
Na dzień 31 grudnia 2017 roku				
Wartość brutto	1 438	4 567	175	6 180
Umorzenie (-)	(556)	-	(163)	(719)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	882	4 567	12	5 461

*CRM – oprogramowania typu 'Customer Relationship Management'; PMS – oprogramowanie typu 'Performance Management System'.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku wartości niematerialne nie stanowiły zabezpieczenia kredytów bankowych.

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 (badane)	Oprogramowanie CRM	Wartość firmy	Pozostałe WNIP	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2016 roku, z uwzględnieniem umorzenia	477	4 567	9	5 053
Zwiększenia stanu, z tytułu:	532	-	13	545
Zakupu	532	-	13	545
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(94)	-	(12)	(106)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy (-)	(94)	-	(12)	(106)
Na dzień 31 grudnia 2016 roku, z uwzględnieniem umorzenia	915	4 567	10	5 492
Na dzień 1 stycznia 2016 roku				
Wartość brutto	761	4 567	153	5 481
Umorzenie (-)	(284)	-	(144)	(428)
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	477	4 567	9	5 053
Na dzień 31 grudnia 2016 roku				
Wartość brutto	1 293	4 567	166	6 026
Umorzenie (-)	(378)	-	(156)	(534)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	915	4 567	10	5 492

11. Inwestycje w jednostkach zależnych

Nazwa pełna spółki	Nazwa skrócona	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)
Asseco SEE d.o.o., (Sarajevo)	ASEE BiH	25 830	25 830
Asseco SEE o.o.d., Sofia	ASEE Bułgaria	-	-
Assecoo SEE d.o.o. (Zagrzeb)	ASEE Chorwacja	56 783	122 967
Asseco SEE Sh.p.k. (Prisztina)	ASEE Kosowo	21 241	30 241
Asseco SEE DOEL, (Skopje)	ASEE Macedonia	98 480	98 480
Asseco SEE s.r.l., (Bukareszt)	ASEE Rumunia	147 485	147 485
Asseco SEE d.o.o., (Beograd)	ASEE Serbia	80 297	80 297
Asseco SEE d.o.o., (Lublana)	ASEE Słowenia	2 332	2 332
Asseco SEE Teknoloci A.Š. (Istambu)	ASEE Turcja	71 460	71 460
Asseco SEE d.o.o. (Podgorica)	ASEE Czarnogóra	1 009	1 009
Payten d.o.o., Zagreb	Payten Chorwacja	66 184	n/d
		571 101	580 101

ASEE BOŚNIA I HERCEGOWINA

Spółka ASEE Bośnia i Hercegowina powstała z połączenia spółek Cardinfo BDS d.o.o. (ASEE BiH Sarajewo) oraz ASEE BiH (Banja Luka).

Historia akwizycji w Bośni i Hercegowinie

Umowa nabycia 50% udziałów w spółce Cardinfo BDS d.o.o. o wartości 4 631 tys. PLN. podpisana została przez ASEE S.A. w dniu 13 września 2010 roku. Pozostałe 50% udziałów w spółce Cardinfo BDS d.o.o. o wartości 9 693 tys. PLN oraz udziały w spółce ASEE BiH (Banja Luka) o wartości 11 506 tys. PLN zostały przeniesione w strukturze Grupy spod spółki ASEE Serbia bezpośrednio do ASEE S.A. Przeniesienie nastąpiło w ramach procesu zmian w strukturze Grupy zakończonych połączeniem ASEE S.A. ze spółką ITD Polska Sp. z o.o. w dniu 1 czerwca 2012 roku.

W dniu 19 lipca 2012 roku zostało zarejestrowane połączenie obu spółek z siedzibą w Bośni i Hercegowinie. W rezultacie połączenia wartość inwestycji w ASEE BiH (Banja Luka) o wartości 11 506 tys. PLN zwiększyła dotychczasową wartość inwestycji w ASEE BiH (Sarajewo). Łączna wartość inwestycji w Bośni i Hercegowinie po połączeniu wynosi 25 830 tys. PLN.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku wartość inwestycji w ASEE BiH nie uległa zmianie.

ASEE BUŁGARIA

ASEE Bułgaria powstała z połączenia spółek ASEE Bułgaria (dawniej Pexim Solutions o.o.d) oraz Altius, Bułgaria.

Historia akwizycji w Bułgarii

W dniu 23 września 2010 roku ASEE S.A. nabyła 49% udziałów w spółce ASEE Bułgaria. Pozostałe 51% zostało nabyte przez ASEE S.A. w dniu 1 grudnia 2011 roku od spółki zależnej ASEE Macedonia. W wyniku obu transakcji ASEE S.A. stała się bezpośrednim właścicielem 100% udziałów w spółce bułgarskiej. Łączny koszt ujętej inwestycji wyniósł 2 499 tys. PLN.

W dniu 19 października 2011 roku Asseco South Eastern Europe S.A. podpisała umowę zakupu 100% udziałów w spółce Altius Bulgaria EOOD. Wartość inwestycji w tę spółkę wyniosła 1 766 tys. PLN.

Połączenie dwóch spółek zostało zarejestrowane w dniu 10 lutego 2012 roku. Po połączeniu łączna wartość inwestycji w ASEE Bułgaria wynosiła 4 265 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku został utworzony odpis aktualizujący wartość inwestycji w ASEE Bułgaria w kwocie 4 265 tys. PLN, w związku z niższymi od oczekiwanych wynikami spółki oraz na podstawie przeprowadzonych testów na utratę wartości.

Wartość inwestycji w Bułgarii, po uwzględnieniu odpisów, wynosi 0 PLN.

ASEE CHORWACJA

Spółka ASEE Chorwacja powstała z połączenia czterech spółek z siedzibą w Chorwacji: Arbor Informatika d.o.o., Logos d.o.o., Biro Data Servis d.o.o. oraz EŽR.

Historia akwizycji w Chorwacji

ASEE S.A. zawarła umowę nabycia 60% udziałów w spółce Logos d.o.o. oraz 70% udziałów w spółce Arbor Informatika d.o.o. w dniu 20 grudnia 2007 roku. Objęcie kontroli nad spółką Arbor Informatika d.o.o. nastąpiło w dniu 22 stycznia 2008 roku natomiast nad spółką Logos d.o.o. w dniu 8 kwietnia 2008 roku.

Pozostałe udziały niekontrolujące w spółkach tj. 40% udziałów w spółce Logos d.o.o. oraz 30% udziałów w spółce Arbor Informatika d.o.o. ASEE S.A. objęła w 2009 roku w ramach konwersji tych udziałów na akcje ASEE S.A. W wyniku transakcji zamiany akcji ASEE S.A. stała się właścicielem 100% udziałów w obu spółkach.

W dniu 4 stycznia 2010 roku została zarejestrowana zmiana nazwy spółki zależnej z Logos d.o.o. na Asseco SEE d.o.o. (ASEE Chorwacja). Równocześnie zarejestrowane zostało połączenie ASEE Chorwacja jako spółki przejmującej z Arbor Informatika d.o.o. (spółka przejmowana).

100% udziałów w spółce Biro Data Servis d.o.o. (BDS) zostało nabytych na mocy umowy podpisanej przez ASEE S.A. w dniu 13 września 2010 roku. W dniu 3 stycznia 2011 roku zarejestrowane zostało połączenie ASEE Chorwacja z BDS.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2013 roku utworzono odpis aktualizujący, zmniejszający wartość inwestycji w ASEE Chorwacja o 4 800 tys. PLN. Odpis utworzono w związku z niższymi od oczekiwanych wynikami spółki.

W dniu 23 października 2013 roku ASEE S.A. nabyła 100% udziałów w spółce EŽ Računalstvo 2013 d.o.o. z siedzibą w Zagrzebiu. Płatność za udziały została podzielona na dwie raty. Pierwsza rata w wysokości 2 500 tys. EUR została wniesiona w momencie podpisania umowy zakupu udziałów (w tym 2 362 tys. EUR na rzecz sprzedającego i 138 tys. EUR na objęcie podwyższenia kapitału w spółce). Wysokość drugiej raty uzależniona była od wyniku i wyniosła ostatecznie 402 tys. EUR (1 686 tys. PLN). Rozpoznana w związku z transakcją wartość inwestycji wyniosła łącznie 12 287 tys. PLN.

W dniu 2 stycznia 2014 roku zarejestrowane zostało połączenie EŽR (spółka przejmowana) z ASEE Chorwacja (spółka przejmująca). Łączna wartość inwestycji w Chorwacji po połączeniach i uwzględnieniu odpisów wynosiła 118 167 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2016, w związku ze wzrostem wyników spółki w ostatnich latach oraz oczekiwaniem utrzymania się tego trendu, został odwrócony utworzony w latach poprzednich odpis aktualizujący wartość inwestycji w Chorwacji w wysokości 4 800 tys. PLN.

W dniu 19 września 2017 roku zarejestrowane zostało wydzielenie z ASEE Chorwacja nowej spółki Payten Chorwacja. Dotychczasowa wartość inwestycji w ASEE Chorwacja została podzielona w następującej proporcji: ASEE Chorwacja 56 783 tys. PLN, Payten Chorwacja 66 184 tys. PLN. Podział został dokonany w oparciu o udział wartości godziwej oszacowanej na podstawie zdyskontowanych przepływów dla każdej ze spółek.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, wartość inwestycji w ASEE Chorwacja po podziale wynosiła 56 783 tys. PLN.

ASEE CZARNOGÓRA

W dniu 18 czerwca 2014 roku ASEE S.A. nabyła od ASEE Serbia 1% udziałów ASEE Czarnogóra, a w dniu 19 sierpnia 2014 roku pozostałe 99% udziałów. Łączna wartość transakcji wyniosła 250 tys. EUR. W przeliczeniu, rozpoznana wartość inwestycji przez ASEE S.A. wyniosła 1 009 tys. PLN. Transakcja została zrealizowana w wartości rynkowej. W wyniku

transakcji ASEE Czarnogóra została przeniesiona w strukturze Grupy spod ASEE Serbia do ASEE S.A.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku wartość inwestycji w ASEE Czarnogóra nie uległa zmianie.

ASEE KOSOWO

Historia akwizycji w Kosowie

Umowa zakupu 100% udziałów w spółce Pronet Sh.p.k. podpisana została 5 listopada 2009 roku. Asseco South Eastern Europe S.A. uzyskała kontrolę nad tą spółką od dnia 1 lipca 2009 roku. W dniu 25 stycznia 2010 roku została zarejestrowana zmiana nazwy spółki zależnej z Pronet Sh.p.k. na Asseco SEE Sh.p.k. (ASEE Kosowo).

W 2010 roku na podstawie zbadanego, skonsolidowanego sprawozdania ASEE Kosowo za 2009 rok dokonano ostatecznego rozliczenia transakcji zakupu, na podstawie którego zmniejszono wartości inwestycji o 388 tys. PLN. Natomiast w pierwszym półroczu 2011 roku utworzony został odpis aktualizujący, zmniejszający wartość inwestycji w Kosowie o 6 033 tys. PLN, w związku z niższymi niż oczekiwano wynikami spółki. W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2013 roku odpis został w całości odwrócony w związku z poprawą wyników spółki. W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku, w związku z oczekiwanymi niższymi wynikami ASEE Kosowo, ponownie został utworzony odpis aktualizujący wartości inwestycji w spółkę w kwocie 5 120 tys. PLN. W 2016 roku zostały utworzone kolejne odpisy aktualizujące wartość inwestycji w ASEE Kosowo w związku z niższymi od oczekiwanych wyników spółki oraz na podstawie przeprowadzonych testów na utratę wartości – na dzień 30 czerwca 2016 roku w kwocie 4 000 tys. PLN, a na dzień 31 grudnia 2016 roku w kwocie 5 000 tys. PLN. W 2017 wartość odpisu wzrosła o dodatkowe 9 000 tys. PLN. Łączna wartość utworzonego odpisu wynosiła na dzień 31 grudnia 2017 roku 23 120 tys. PLN.

Wartość inwestycji w Kosowie, po uwzględnieniu odpisów, wynosi 21 241 tys. PLN.

ASEE MACEDONIA

Historia akwizycji w Macedonii

ASEE Macedonia weszła do Grupy ASEE w 2007 roku wraz z zakupem spółki serbskiej jako jej spółka zależna. W wyniku podziału ASEE Serbia i utworzenia spółki IPSA Investment BHM oraz dalszych zmian w strukturze Grupy zakończonych połączeniem z ITD Polska, inwestycja w ASEE Macedonia została przeniesiona bezpośrednio pod ASEE S.A. i wyceniona w wartości 98 480 tys. PLN.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku wartość inwestycji w ASEE Macedonia nie uległa zmianie.

ASEE RUMUNIA

ASEE Rumunia powstała z połączenia trzech rumuńskich spółek zależnych: Fiba Software s.r.l., Net Consulting s.r.l. oraz Probass S.A.

Historia akwizycji w Rumunii

70% udziałów w spółkach Fiba Software s.r.l. oraz Net Consulting s.r.l. zostało nabytych w dniu 26 kwietnia 2007 roku przez Asseco Romania S.A. (spółkę zależną od Asseco Poland S.A.). W wyniku zakupu akcji Asseco Romania S.A. przez Asseco South Eastern Europe S.A. w styczniu 2008 roku a następnie połączenia obu Spółek w dniu 8 maja 2008 roku, kontrola nad spółkami Fiba Software s.r.l. i Net Consulting s.r.l. została objęta przez ASEE S.A.

Pozostałe 30% udziałów niekontrolujących w każdej ze spółek zostało objęte na podstawie podpisanych w dniu 12 maja 2009 roku umów konwersji tych udziałów na akcje ASEE S.A. W wyniku powyższych transakcji Asseco South Eastern Europe S.A. stała się właścicielem 100% udziałów w obu spółkach rumuńskich.

W dniu 29 grudnia 2009 roku została zarejestrowana zmiana nazwy Net Consulting s.r.l. na Asseco SEE s.r.l. (ASEE Rumunia), a następnie ASEE Rumunia stała się jednostką przejmującą w zarejestrowanym na dzień 31 grudnia 2010 roku połączeniu spółek zależnych w Rumunii.

Umowa nabycia 100% akcji spółki Probass S.A. przez Asseco South Eastern Europe S.A. podpisana została w dniu 11 grudnia 2009 roku. W dniu 1 czerwca 2010 roku zarejestrowane zostało połączenie spółek: ASEE Rumunia (spółka przejmująca) oraz Probass S.A. (spółka przejmowana).

Łączna wartość inwestycji w Rumunii po połączeniach wynosi 147 485 tys. PLN.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku wartość inwestycji w ASEE Rumunia nie uległa zmianie.

ASEE SERBIA

ASEE Serbia powstała z połączenia trzech spółek z siedzibą w Serbii: Pexim d.o.o., Beograd, Antegra d.o.o., Beograd oraz Pexim Cardinfo d.o.o., Beograd.

Historia akwizycji w Serbii

Asseco South Eastern Europe S.A. nabyła: 60% udziałów w spółce Pexim d.o.o. w dniu 18 grudnia 2007 roku, 60% udziałów w spółce Pexim Cardinfo d.o.o. w dniu 6 maja 2008 roku oraz 70% udziałów w spółce Antegra d.o.o. w dniu 21 maja 2008 roku.

Pozostałe udziały niekontrolujące zostały objęte w 2009 roku na mocy umów konwersji tych udziałów na akcje ASEE S.A. W wyniku transakcji Asseco South Eastern Europe S.A. stała się właścicielem 100% udziałów spółki.

W dniu 23 listopada 2009 roku została zmieniona nazwa spółki zależnej z Pexim d.o.o. na Asseco SEE d.o.o., Beograd (ASEE Serbia). W dniu 4 stycznia 2010 roku zarejestrowane zostało połączenie spółek: ASEE Serbia (spółka przejmująca) oraz Pexim Cardinfo d.o.o. (spółka przejmowana) i Antegra d.o.o. (spółka przejmowana).

Podział ASEE Serbia oraz utworzenie spółki IPSABHM Investments d.o.o.

W dniu 22 listopada 2010 roku z wydzielenia części majątku spółki ASEE Serbia, w której Asseco South Eastern Europe S.A. była na moment wydzielenia jedynym współnikiem, została utworzona spółka IPSA BHM Investments d.o.o., Beograd (IPSA).

Majątkiem, który został wydzielony z ASEE Serbia do nowoutworzonej spółki IPSA były udziały w następujących spółkach:

- 100% udziałów w ASEE BiH (dawniej Pexim Solutions d.o.o.) z siedzibą w Banja Luce, Bośnia i Hercegowina,
- 100% udziałów w IBIS a.d. z siedzibą w Banja Luce, Bośnia i Hercegowina,
- 50% udziałów w ASEE BiH (dawniej Cardinfo BDS d.o.o.) z siedzibą w Sarajewie, Bośnia i Hercegowina,
- 100% udziałów w ASEE Macedonia.

Wartość rynkowa wydzielonego majątku została oszacowana w wysokości 124 380 tys. PLN. W wyniku podziału zmniejszeniu uległa w 2011 roku wartość inwestycji w ASEE Serbia o kwotę odpowiadającą wycenie rynkowej majątku przeniesionego do spółki IPSA (z początkowej wartości 204 677 tys. PLN do obecnej wartości 80 297 tys. PLN).

Z dniem 31 października 2011 roku Spółka IPSA została zlikwidowana. Będąc w jej posiadaniu udziały w wyżej wymienionych spółkach zależnych stały się własnością ITD Polska.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku wartość inwestycji w ASEE Serbia nie uległa zmianie.

ASEE SŁOWENIA

Historia akwizycji w Słowenii

W dniu 13 lipca 2011 roku Asseco South Eastern Europe S.A. podpisała umowę nabycia 50% udziałów w spółce ASEE Słowenia (dawniej SIMT Cardinfo d.o.o.). Umowa stała się skuteczna wraz ze spełnieniem warunku zawieszającego, tj. wydaniem

przez właściwy sąd słoweński zgodny na powyższą transakcję. Zgoda Sądu uprawomocniła się w dniu 10 października 2011 roku. Wartość inwestycji w spółkę wyniosła 1 327 tys. PLN.

W dniu 18 kwietnia 2012 roku ASEE S.A. została zarejestrowana jako właściciel 100% udziałów w spółce ASEE Słowenia, w wyniku odkupienia pozostałych 50% udziałów od ASEE Serbia, dotychczasowego właściciela. W wyniku transakcji wartość inwestycji w ASEE Słowenia wzrosła o 1 005 tys. PLN i wynosi obecnie 2 332 tys. PLN.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku wartość inwestycji w ASEE Słowenia nie uległa zmianie.

ASEE TURCJA

ASEE Turcja powstała z połączenia spółek ITD A.Ş., EST A.Ş. oraz Sigma A.Ş.

Historia akwizycji w Turcji

Spółki ITD A.Ş. oraz EST A.Ş. zostały nabyte przez ASEE S.A. w dniu 30 lipca 2010 roku.

Rozpoznana wartość inwestycji w 99,662% akcji w spółce ITD A.Ş. wyniosła 33 965 tys. PLN. 29,0429% akcji ITD A.Ş. zostało nabytych w zamian za 837 472 szt. nowo wyemitowanych akcji Asseco South Eastern Europe S.A. serii S (rozpoznanych jako koszt inwestycji w wartości emisyjnej wynoszącej 8 827 tys. PLN). Wartość inwestycji w 99,997% akcji w spółce EST A.Ş. wyniosła 28 267 tys. PLN. Dodatkowo w marcu 2011 roku ASEE S.A. odkupiła 165 udziałów od udziałowca spółki ITD A.Ş. odnotowując wzrost wartości inwestycji w kwocie 108 tys. PLN.

W marcu 2011 roku Asseco South Eastern Europe S.A. odsprzedała 23,1% udziałów posiadanych w EST A.Ş. od ITD A.Ş. W związku z tą transakcją wartość inwestycji zmniejszyła się o kwotę 6 530 tys. PLN.

W dniu 6 czerwca 2011 roku zarejestrowane zostało połączenie obu spółek tureckich. Na dzień połączenia wartość inwestycji w ASEE Turcja wynosiła 55 810 tys. PLN.

W dniu 14 września 2012 roku ASEE S.A. nabyła 86,68% akcji w kapitale zakładowym spółki Sigma Danışmanlık ve Uygulama Merkezi A.Ş. z siedzibą w Istambule. Rozpoznana w związku z transakcją wartość inwestycji wyniosła 25 333 tys. PLN. (Dodatkowe 12% akcji zostało nabytych przez spółkę zależną ASEE Turcja).

W dniu 6 maja 2013 roku ASEE S.A. sprzedała 38,22% z posiadanych akcji spółki Sigma Turcja do ASEE Turcja. W wyniku transakcji wartość inwestycji w Sigma uległa zmniejszeniu o 9 683 tys. PLN do wartości 15 650 tys. PLN.

W dniu 11 września 2013 roku zarejestrowane zostało połączenie tureckich spółek zależnych: ASEE Turcja (spółka przejmująca) ze spółką Sigma Turcja (spółka przejmowana). Równolegle do połączenia, przeprowadzona została przez ASEE Turcja procedura wykupu 1,32% udziałów niekontrolujących w spółce Sigma (*squeeze out*). W wyniku realizacji tej procedury ASEE S.A. objęła całość udziałów w połączonych spółkach.

Wartość inwestycji w ASEE Turcja wynosiła 71 460 tys. PLN i nie uległa zmianie w 2017 roku.

PAYTEN CHORWACJA

Spółka Payten Chorwacja powstała z wydzielenia ze spółki ASEE Chorwacja, które zostało zarejestrowane w dniu 19 września 2017 roku. W wyniku podziału powstały dwa odrębne podmioty. Nowoutworzona spółka prowadzi działalność w obszarze usług płatniczych.

Wartość inwestycji alokowana do Payten Chorwacja wyniosła 66 184 tys. PLN. Podział został dokonany w oparciu o udział wartości godziwej oszacowanej na podstawie zdyskontowanych przepływów dla każdej ze spółek.

Test na utratę wartości inwestycji

Na każdy dzień bilansowy ASEE S.A. dokonuje oceny aktywów pod względem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, dokonano oszacowania wartości odzyskiwalnej inwestycji we wszystkie spółki zależne.

Odzyskiwalna wartość inwestycji w spółki zależne na dzień 31 grudnia 2017 roku ustalona została na podstawie wartości użytkowej przy wykorzystaniu prognoz wolnych przepływów środków pieniężnych (tzw. FCFF) opartych na zatwierdzonych przez kadrę kierowniczą prognozach finansowych. Wartość rezydualna w modelu została oszacowana przy założeniu braku wzrostu wypracowywanej marży po okresie prognozy.

Stopa dyskontowa zastosowana do wyliczenia wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych to szacunek średnioważonego kosztu kapitału dla każdej ze spółek. Poszczególne składniki tych stóp zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopach wolnych od ryzyka, wartości oczekiwanej stopy zwrotu z rynku oraz wartości współczynnika beta, który został zalewarowany w oparciu o rynkową strukturę dług/kapitał.

Podstawowe założenia przyjęte w modelu sporządzonym na dzień 31 grudnia 2017 roku odnośnie stopy dyskonta oraz dynamiki przepływów pieniężnych przedstawia poniższa tabela:

31 grudnia 2017	Stopa dyskontowa zastosowana w modelu	Dynamika wzrostu przychodów zastosowana w modelu
ASEE BiH	9,73%	6,04%
ASEE Bułgaria	7,72%	3,98%
ASEE Chorwacja	8,23%	5,22%
Payten Chorwacja	8,23%	4,46%
ASEE Czarnogóra	8,59%	0,10%
ASEE Kosovo	9,94%	4,86%
ASEE Macedonia	8,78%	6,65%
ASEE Rumunia	10,03%	9,18%
ASEE Serbia	9,03%	3,49%
ASEE Słowenia	7,47%	-3,47%
ASEE Turcja	18,59%	19,12%

W przypadku ASEE Kosovo, w związku z dokonaniem odpisem i przy przyjętych założeniach wartość bilansowa inwestycji jest równa jej wartości odzyskiwalnej. Wzrost zastosowanej stopy dyskonta lub spadek założonej dynamiki przychodów mogłyby spowodować dalsze odpisy wartości inwestycji w ASEE Kosovo.

W przypadku ASEE Rumunia zmiana stopy dyskonta zastosowanej w modelu o 2,2 pp. przy innych założeniach niezmiennych lub zmiana dynamiki przychodów o 1,7 pp. przy innych założeniach niezmiennych mogłyby spowodować, że wartość odzyskiwalna inwestycji byłaby równa jej wartości bilansowej. Nadwyżka wartości odzyskiwalnej inwestycji w ASEE Rumunia nad jej wartością bilansową wynosiła na dzień 31 grudnia 2017 roku 35 mln PLN.

Podstawowe założenia przyjęte w modelu sporządzonym na dzień 31 grudnia 2016 roku odnośnie stopy dyskonta oraz dynamiki przepływów pieniężnych przedstawia poniższa tabela:

31 grudnia 2016	Stopa dyskontowa zastosowana w modelu	Dynamika wzrostu przychodów zastosowana w modelu
ASEE BiH	10,68%	1,33%
ASEE Bułgaria	8,66%	-21,38%
ASEE Chorwacja	9,35%	8,13%
ASEE Czarnogóra	11,35%	-7,71%
ASEE Kosovo	9,32%	9,27%
ASEE Macedonia	11,68%	8,93%
ASEE Rumunia	7,83%	8,96%
ASEE Serbia	9,04%	5,07%
ASEE Słowenia	7,45%	-1,13%
ASEE Turcja	7,85%	10,83%

W przypadku ASEE Kosovo i ASEE Bułgaria, w związku z dokonaniem odpisem i przy przyjętych

założeniach wartość bilansowa inwestycji była równa ich wartości odzyskiwalnej.

W przypadku ASEE Chorwacja został odwrócony utworzony w ubiegłych latach odpis o wartości 4 800 tys. PLN. Wzrost stopy dyskonta zastosowanej w modelu o 1,2 pp. przy innych założeniach niezmiennych lub spadek dynamiki przychodów o 0,9 pp. przy innych założeniach niezmiennych mogłyby spowodować, że wartość odzyskiwalna inwestycji byłaby równa jej wartości bilansowej. Nadwyżka wartości odzyskiwalnej inwestycji w ASEE Chorwacja nad jej wartością bilansową po odwróceniu odpisu wynosiła na dzień 31 grudnia 2016 roku 16,85 mln PLN.

W przypadku ASEE Rumunia zmiana stopy dyskonta zastosowanej w modelu o 1,3 pp. przy innych założeniach niezmiennych lub zmiana dynamiki przychodów o 0,94 pp. przy innych założeniach niezmiennych mogłyby spowodować, że wartość odzyskiwalna inwestycji byłaby równa jej wartości bilansowej. Nadwyżka wartości odzyskiwalnej inwestycji w ASEE Rumunia nad jej wartością bilansową wynosiła na dzień 31 grudnia 2016 roku 26 mln PLN.

Żadna racjonalna zmiana kluczowych założeń modelu wyceny inwestycji w pozostałe spółki, nie powinna spowodować konieczności utworzenia odpisu z tytułu utraty wartości inwestycji.

Dynamika wzrostu przychodów podana w powyższych tabelach została obliczona jako skumulowany roczny wskaźnik wzrostu (*Compound Annual Growth Rate CAGR*) tj. średni wskaźnik rocznego wzrostu w badanym okresie, przy założeniu, że roczne wzrosty są dodawane do wartości bazy następnego okresu.

12. Należności krótkoterminowe i długoterminowe

Należności handlowe	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)
Dostawy zafakturowane, w tym od:	2 322	1 569
- jednostek powiązanych	1 976	1 136
- jednostek pozostałych	383	433
- odpis aktualizujący należności	(37)	-
Dostawy niefakturowane, w tym od:	55	-
- jednostek powiązanych	-	-
- jednostek pozostałych	55	-
	2 377	1 569

Prezentowana w sprawozdaniu finansowym kwota należności od jednostek powiązanych w kwocie 1 974 tys. PLN dotyczy zrealizowanej sprzedaży usług doradztwa oraz wsparcia biznesowo - technicznego na rzecz spółek zależnych z Grupy ASEE.

Na dzień 31 grudnia 2017 należność z tytułu nierozliczonych transakcji Asseco Poland S.A.

wynosiła 2 tys. PLN (1 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016).

Poniżej przedstawiono analizę wiekową należności z tytułu dostaw zafakturowanych na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku:

Analiza wiekowa	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)
Należności nieprzeterminowane	2 194	1 371
Należności przeterminowane, w tym:	128	198
- poniżej 30 dni	78	5
- od 30 do 90 dni	20	33
- od 90 do 180 dni	-	-
- powyżej 180 dni	30	160
	2 322	1 569

Inne należności	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)
Należności z tytułu sprzedaży akcji	4 665	7 481
Należności z tytułu dywidend od ASEE Rumunia	1 245	-
Inne należności	135	214
	6 045	7 695
- krótkoterminowe	2 586	1 719
- długoterminowe	3 459	5 976

Na dzień 31 grudnia 2017 roku należności z tytułu sprzedaży akcji w wysokości 4 665 tys. PLN dotyczyły sprzedaży akcji spółki Sigma Turcja (z czego kwota 3 412 tys. PLN prezentowana jest jako należności długoterminowe, a 1 253 tys. PLN jako należności krótkoterminowe).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku należności z tytułu sprzedaży akcji w wysokości 7 481 tys. PLN dotyczyły sprzedaży akcji spółki Sigma Turcja (z czego kwota 5 976 tys. PLN prezentowana jest jako należności długoterminowe, a 1 505 tys. PLN jako należności krótkoterminowe).

13. Środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe

	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)
Środki pieniężne na rachunkach bankowych bieżących i w kasie	2 606	2 850
Lokaty krótkoterminowe	23 468	8 358
	26 074	11 208

14. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe	1 stycznia 2017	Udzielone	Spłacone	Inne/ Wycena	Odsetki naliczone	Spłacone odsetki	Różnice kursowe	31 grudnia 2017
Pożyczki, w tym								
należność od:	37 388	10 896	(21 522)	(758)	815	(751)	(1 874)	24 194
ASEE Chorwacja	6 570	7 217	(1 187)	(12 321)	148	(164)	(260)	3
Payten Chorwacja	-	-	(830)	12 321	133	-	(265)	11 359
ASEE BiH	2 704	2 759	(613)	(7)	147	(115)	(189)	4 686
ASEE Turcja	1 675	-	(1 567)	-	10	(14)	(104)	-
ASEE Słowenia	3 192	-	(575)	-	66	(68)	(170)	2 445
ASEE Serbia	20 128	670	(14 366)	-	253	(326)	(757)	5 602
ASEE Czarnogóra	2 495	-	(2 384)	-	33	(45)	(94)	5
ASEE Bułgaria	535	250	-	(751)	21	(19)	(30)	6
Inne	89	-	-	-	4	-	(5)	88
Kontrakty forward	-	-	-	820	-	-	-	820
	37 388	10 896	(21 522)	62	815	(751)	(1 874)	25 014
Długoterminowe	14 478							14 173
Krótkoterminowe	22 910							10 841

W związku z podziałem spółki ASEE Chorwacja i wydzielaniem spółki Payten Chorwacja, pożyczki udzielone ASEE Chorwacja w celu finansowania projektów outsourcingowych w obszarze płatności zostały przeniesione do Payten Chorwacja (12 321 tys. PLN). Dokonano także odpisu aktualizującego wartość pożyczek udzielonych ASEE Bułgaria w wysokości 751 tys. PLN. Odpisu tego dokonano w związku z utworzonym w 2016 roku odpisem inwestycji w tę spółkę i oceną możliwości spłaty przez nią należności z tytułu pożyczek. Odpisy z tytułu inwestycji oraz pożyczek zostały ujęte w kosztach finansowych.

Wartość księgowa posiadanych przez Grupę aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku nie różni się od ich wartości godziwej.

15. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy (zakładowy)			31 grudnia 2017 (badane)		31 grudnia 2016 (badane)	
Akcje	Seria	Wartość nominalna 1 akcji	Liczba akcji	Wartość akcji	Liczba akcji	Wartość akcji
Akcje imienne zwykłe serii	A*	0,1	5 000 000	500	5 000 000	500
Akcje imienne zwykłe serii	B*	0,1	5 000 000	500	5 000 000	500
Akcje imienne zwykłe serii	C*	0,1	2 567 000 900	256 700	2 567 000 900	256 700
Akcje imienne zwykłe serii	D	10	25 770 009	257 700	25 770 009	257 700
Akcje imienne zwykłe serii	E	10	956 447	9 565	956 447	9 565
Akcje imienne zwykłe serii	F	10	1 475 509	14 755	1 475 509	14 755
Akcje imienne zwykłe serii	G	10	2 708 378	27 084	2 708 378	27 084
Akcje imienne zwykłe serii	H	10	1 062 030	10 620	1 062 030	10 620
Akcje imienne zwykłe serii	I	10	1 770 609	17 706	1 770 609	17 706
Akcje imienne zwykłe serii	J	10	1 714 209	17 142	1 714 209	17 142
Akcje imienne zwykłe serii	K	10	4 590 470	45 905	4 590 470	45 905
Akcje imienne zwykłe serii	L	10	2 100 000	21 000	2 100 000	21 000
Akcje imienne zwykłe serii	M	10	4 810 880	48 109	4 810 880	48 109
Akcje imienne zwykłe serii	N	10	1 078 909	10 789	1 078 909	10 789
Akcje imienne zwykłe serii	P	10	1 524 269	15 242	1 524 269	15 242
Akcje imienne zwykłe serii	R	10	592 941	5 929	592 941	5 929
Akcje imienne zwykłe serii	S	10	837 472	8 375	837 472	8 375
Akcje imienne zwykłe serii	T	10	902 119	9 021	902 119	9 021
			51 894 251	518 942	51 894 251	518 942

*Po resplicie akcji serii D

Stan akcjonariuszy posiadających bezpośrednio bądź przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy przedstawiał się następująco:

Na dzień 19 lutego 2018 roku

Akcyonariusz	Liczba posiadanych akcji i głosów na WZA	Udział w kapitale zakładowym i w ogólnej liczbie głosów na WZA
Asseco International a.s.	26 494 676	51,06%
Aviva OFE	8 809 000	16,97%
Pozostali akcjonariusze	16 590 575	31,97%
	51 894 251	100,00%

Na dzień 31 grudnia 2017 roku

Akcyonariusz	Liczba posiadanych akcji i głosów na WZA	Udział w kapitale zakładowym i w ogólnej liczbie głosów na WZA
Asseco International a.s.	26 494 676	51,06%
Aviva OFE	8 809 000	16,97%
Pozostali akcjonariusze	16 590 575	31,97%
	51 894 251	100,00%

Na dzień 31 grudnia 2016 roku

Akcyonariusz	Liczba posiadanych akcji i głosów na WZA	Udział w kapitale zakładowym i w ogólnej liczbie głosów na WZA
Asseco Poland S.A.	28 716 032	55,34%
Aviva OFE	8 609 136	16,59%
Pozostali akcjonariusze	14 569 083	28,07%
	51 894 251	100,00%

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku kapitał zakładowy ASEE S.A. wynosił 518 942 510 PLN i dzielił się na 51 894 251 sztuk akcji zwykłych o wartości nominalnej 10,00 PLN każda, dających łącznie 51 894 251 głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy ASEE S.A.

16. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W kapitałach ujęta została nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną z emisji akcji serii L, M i N w wysokości 30 395 tys. PLN, pomniejszona o poniesione koszty emisji kapitału wynoszące 3 605 tys. PLN (ujęte w 2009 roku) oraz nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną z emisji akcji serii P, R i S w wysokości 11 759 tys. PLN, pomniejszona o poniesione koszty emisji kapitału wynoszące 84 tys. PLN (ujęte w 2010 roku). Nadwyżka wartości emisyjnej nad ceną nominalną została dodatkowo powiększona o kwotę 396 tys. PLN rozwiązanej rezerwy na koszty emisji, ujętej uprzednio w nadwyżce ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej oraz pomniejszona o inne koszty w kwocie 36 tys. PLN.

17. Niepodzielony wynik finansowy

Zyski z lat ubiegłych i wynik okresu bieżącego w kwocie 62 548 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku obejmuje: wynik roku bieżącego w kwocie 19 831 tys. PLN, kwotę 17 282 tys. PLN przekazaną z zysków z lat 2009 - 2016, zgodnie z Uchwałami Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki Asseco South Eastern Europe S.A., na zwiększenie kapitału zapasowego Spółki, kwotę 24 273 tys. PLN przekazaną zgodnie z powyższymi uchwałami – na zwiększenia kapitału rezerwowego, kwotę 1 204 tys. PLN z połączenia z ITD Polska oraz inne składniki pomniejszające kapitał własny za rok 2009 w kwocie 42 tys. PLN.

18. Pozostałe kapitały

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w pozostałych kapitałach ujęte zostały koszty programu płatności na bazie akcji w kwocie 528 tys. PLN. Szczegółowy opis programu znajduje się w punkcie 27 tego sprawozdania.

19. Zobowiązania handlowe, zobowiązania finansowe i pozostałe

Krótkoterminowe zobowiązania handlowe	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)
Dostawy zafakturowane, w tym od:	378	613
- jednostek powiązanych	155	218
- jednostek pozostałych	223	395
Dostawy niefakturowane, w tym od:	479	218
- jednostek powiązanych	86	-
- jednostek pozostałych	393	218
	857	831

Na dzień 31 grudnia 2017 roku saldo nierozliczonych zobowiązań z tytułu dostaw zafakturowanych wobec Asseco Poland S.A. nie wystąpiło, natomiast na dzień 31 grudnia 2016 kwota ta wyniosła 61 tys. PLN. Zobowiązania handlowe (fakturowane i niefakturowane) wobec jednostek powiązanych na dzień 31 grudnia 2017 roku dotyczyły zobowiązań wobec spółek zależnych z tytułu zakupów na potrzeby świadczonych usług informatycznych w wysokości 155 tys. PLN (zobowiązania z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosły 27 tys. PLN) oraz zobowiązań z tytułu funkcji grupowych w kwocie 86 tys. PLN (141 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku).

Zobowiązania finansowe	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)
Kontrakty typu forward	-	1 061
		1 061
- krótkoterminowe	-	240
- długoterminowe	-	821

Zobowiązania budżetowe	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)
Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)	201	273
Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	60	48
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	82	71
Podatek VAT	8	-
Inne	-	6
	351	398

20. Kredyty bankowe

Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)
Oprocentowane kredyty bankowe	13 574	15 657
	13 574	15 657
- krótkoterminowe	4 085	4 453
- długoterminowe	9 489	11 204

Zobowiązania z tytułu oprocentowanych kredytów bankowych dotyczyły linii kredytowej, udostępnionej przez ING Bank Śląski do wysokości 9 mln euro. W dniu 2 sierpnia 2017 roku Spółka podpisała aneks do umowy kredytowej. Linia kredytowa może być wykorzystywana przez okres dwóch lat do dnia 31 lipca 2019 roku. Termin spłaty został ustalony na 6 lat do dnia 31 lipca 2023 roku. Odsetki płatne od wykorzystanego limitu składają się

z jednomiesięcznej stopy EURIBOR powiększonej o marżę. Zabezpieczeniem spłaty wierzytelności banku są poręczenia od spółek zależnych oraz cesja wierzytelności z umów pożyczek udzielonych spółkom zależnym. Na dzień 31 grudnia 2017 zobowiązanie z tytułu kredytu wyniosło 13 574 tys. PLN. Na dzień 31 grudnia 2016 zobowiązanie z tego tytułu wyniosło 15 657 tys. PLN. Środki uzyskane w ramach kredytu zostały przeznaczone na pożyczki udzielone spółkom zależnym w celu finansowania projektów outsourcingowych w Grupie ASEE.

Wpływy z tytułu otrzymanych kredytów	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Wpływy z tytułu otrzymanych kredytów	7 227	2 480
	7 227	2 480
Wydatki na spłatę kredytów i odsetek od kredytów	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Wydatki na spłatę kredytu	(8 343)	(2 463)
Wydatki na spłatę odsetek od kredytu	(253)	(249)
	(8 596)	(2 712)

21. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów oraz rezerwy

Rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)
Przedpłacone usługi serwisowe i opłaty licencyjne	387	841
Przedpłacone ubezpieczenia	29	38
Inne	25	21
	441	900
- krótkoterminowe	441	900
- długoterminowe	-	-

Rezerwy	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)
Rezerwa na audyt	96	103
- krótkoterminowe	96	103
- długoterminowe	-	-

Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	259	189
Rezerwa na wynagrodzenia	783	762
	1 042	951
- krótkoterminowe	1 042	951
- długoterminowe	-	-

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	(badane)	(badane)
Usługi serwisowe opłacone z góry	507	783
	507	783
- krótkoterminowe	507	783
- długoterminowe	-	-

Saldo rozliczeń międzyokresowych przychodów dotyczy przedpłat za świadczone usługi utrzymania, które będą świadczone w okresach przyszłych.

22. Informacje i objaśnienia do rachunku przepływów pieniężnych

W poniższej tabeli pokazano pozycje wchodzące w skład zmian stanu kapitału pracującego w rachunku przepływów pieniężnych:

Zmiany kapitału pracującego	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
	(badane)	(badane)
Zmiana stanu należności	(781)	1 087
Zmiana stanu zobowiązań	77	(820)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych i rezerw	267	(399)
	(437)	(132)

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ z tytułu dywidend otrzymane przez ASECO S.A. od jednostek zależnych:

Wpływ z tytułu otrzymanych dywidend	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
	(badane)	(badane)
ASECO Serbia	7 855	-
ASECO Chorwacja	4 191	2 446
ASECO Rumunia	2 133	2 020
ASECO Macedonia	12 701	-
ASECO BiH	998	891
	27 878	5 357

Wpływ ze sprzedaży udziałów	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
	(badane)	(badane)
Sigma	1 701	1 653
	1 701	1 653

W poniższych tabelach zaprezentowano uzgodnienie pomiędzy bilansowymi zmianami kapitału pracującego, a zmianami wpływającymi na przepływy z działalności operacyjnej w rachunku przepływów pieniężnych:

Zmiany kapitału pracującego	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
	(badane)	(badane)
Zmiana stanu zobowiązań wynikająca z bilansu	(1 171)	148
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu zakupu środków trwałych	77	(73)
Wycena forward	1 062	(636)
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	75	(273)
Pozostałe	34	14
Zmiana stanu wpływająca na przepływy z działalności operacyjnej	77	(820)

Zmiany kapitału pracującego	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
	(badane)	(badane)
Zmiana stanu należności wynikająca z bilansu	842	2 185
Sprzedaż udziałów Sigma	(1 701)	(1 653)
Sprzedaż udziałów Sigma – różnice kursowe	(1 115)	512
Należności z tytułu dywidendy Rumunia	1 245	-
Pozostałe	(52)	43
Zmiana stanu wpływająca na przepływy z działalności operacyjnej	(781)	1 087

23. Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe

Spółka udzieliła następujących gwarancji i poręczeń:

Gwarancje i poręczenia	31 grudnia 2017	31 grudnia 2017		Data wygaśnięcia	31 grudnia 2016	31 grudnia 2016		Data wygaśnięcia
	tys. PLN	w tys.	waluta		tys. PLN	w tys.	waluta	
Kredyty					10 652			
- ASECO Chorwacja	-	-	-	-	10 652	18 200	HRK	31.05.2017
Linie gwarancyjne	1 251				2 654			
- ASECO Kosowo	1 251	300	EUR	11.02.2019	1 327	300	EUR	11.02.2019
- ASECO Kosowo	-	-	-	-	1 327	300	EUR	20.08.2017
Gwarancje dobrego wykonania	1 042				1 278			
- ASECO Serbia	-	-	-	-	173	39	EUR	31.05.2017
- ASECO Słowenia	417	100	EUR	15.07.2019	442	100	EUR	15.07.2017
- ASECO Słowenia	250	60	EUR	31.01.2020	265	60	EUR	31.01.2017
- ASECO Słowenia	375	90	EUR	05.06.2020	398	90	EUR	05.06.2020
Razem gwarancje i poręczenia	2 293				14 584			

Udzielone gwarancje są pozycjami pozabilansowymi. Zostały udzielone na warunkach rynkowych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku w Spółce nie występowały inne zobowiązania warunkowe i pozabilansowe.

24. Informacje o podmiotach powiązanych

Transakcje ze stronami powiązanymi

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi, za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
Grupa Asseco Poland:				
2017	133	267	65	-
2016	97	343	64	61
Jednostki zależne:				
2017	9 030	1 146	1 965	241
2016	8 351	1 129	1 152	157

Dodatkowo ASEE S.A. udzieliła pożyczek jednostkom powiązanym, co zostało opisane w pkt 14 niniejszego sprawozdania. Na dzień 31 grudnia 2017 roku saldo należności z tytułu tych pożyczek wynosiło 24 106 tys. PLN a na dzień 31 grudnia 2016 roku 37 299 tys. PLN.

W pozostałych należnościach ASEE S.A. prezentuje należności ze sprzedaży udziałów w Sigma Turcja do ASEE Turcja. Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość tych należności wynosiła 4 665 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku 7 481 tys. PLN).

Asseco Poland S.A., jednostka dominująca wyższego szczebla, otrzymała dywidendy z zysku Spółki o wartości brutto 12 717 tys. PLN. (11 128 tys. PLN w 2016 roku).

Transakcje zawarte z lub poprzez Główną Kadrę Kierowniczą (członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej) Asseco South Eastern Europe S.A.

Wartość transakcji zrealizowanych w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku i dnia 31 grudnia 2016 roku oraz wartość nierozliczonych sald należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2016 roku dotyczących transakcji ASEE S.A. oraz spółek z Grupy Asseco South Eastern Europe zawartych z lub poprzez Główną Kadrę Kierowniczą (członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej) ASEE S.A. przedstawia poniższa tabela:

¹ Prezes Zarządu ASEE S.A. jest pośrednio właścicielem 15% udziałów w MHM d.o.o. poprzez 100% udział w spółce Kompania Petyhorska d.o.o.

20% udziałów w MHM d.o.o. należy do spółki I4 Invention d.o.o. akcjonariusza ASEE S.A. 100% udziału w I4 Invention d.o.o. posiada Miodrag Mirčetić, Członek Zarządu Asseco SEE d.o.o., Beograd oraz członek Zarządu ASEE S.A. Na dzień 31 grudnia 2017 roku spółka I4 Invention d.o.o. posiadała 275 482 szt. akcji ASEE S.A., które objęła w dniu 23 czerwca 2017 roku zgodnie z umową zawartą z Asseco Poland S.A. Na dzień 17 lutego 2017 roku, tj. na dzień publikacji poprzedniego raportu rocznego spółka I4 Invention d.o.o. nie była akcjonariuszem ASEE S.A.

Mihail Petreski, do dnia 31 grudnia 2016 roku członek Rady Nadzorczej ASEE S.A., jest udziałowcem Liatris d.o.o. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Liatris d.o.o. była właścicielem 2,23% akcji ASEE S.A. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Liatris d.o.o. nie była akcjonariuszem ASEE

Sprawozdanie finansowe Asseco South Eastern Europe S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
Główna Kadra Kierownicza (członkowie Zarządu oraz członkowie Rady Nadzorczej) ASEE S.A.:				
2017	255	2 411	32	26
2016	125	5 509	4	29

Zakupy i sprzedaż do podmiotów powiązanych zaprezentowane w powyższej tabeli dotyczą wynajmu powierzchni, zakupów lub sprzedaży sprzętu i usług dokonanych przez spółki z Grupy ASEE oraz ASEE S.A. z podmiotami powiązanymi przez Główną Kadrę Kierowniczą lub z Główną Kadrą Kierowniczą.

Powyższa tabela nie uwzględnia wynagrodzeń otrzymanych z tytułu pełnienia funkcji we władzach spółek.

W ramach kwot ujętych w powyższej tabeli, opisane poniżej transakcje zostały zawarte z lub poprzez Główną Kadrę Kierowniczą (członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej) ASEE S.A.:

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku spółka ASEE Serbia poniosła na rzecz podmiotów powiązanych MHM d.o.o., Beograd¹ oraz Mini Invest d.o.o., Beograd² koszty z tytułu najmu powierzchni w łącznej kwocie 2 246 tys. PLN. Prezentowana kwota odpowiada udziałowi podmiotów powiązanych w całości kosztów poniesionych na rzecz MHM. Na dzień 31 grudnia 2017 roku spółka DM3 d.o.o., Beograd¹ nie była podmiotem powiązanym.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku spółka ASEE Serbia poniosła na rzecz podmiotów powiązanych MHM d.o.o., Beograd¹, DM3 d.o.o., Beograd¹ oraz Mini Invest d.o.o., Beograd² koszty z tytułu najmu powierzchni o łącznej kwocie 4 566 tys. PLN.

ASEE Macedonia poniosła w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku koszty najmu powierzchni wobec spółki MPS d.o.o., Skopje³ w łącznej wysokości 657 tys. PLN. Na dzień 31 grudnia 2017 roku spółka MPS d.o.o., Skopje³ nie była podmiotem powiązanym.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku spółka ASEE Serbia ujęła przychody w wysokości 248 tys. PLN od spółki iPay SEE d.o.o. Beograd⁴. Przychody dotyczyły sprzedaży

S.A. Mihail Petreski oraz Liatris d.o.o. byli na dzień 31 grudnia 2016 roku właścicielami 40% udziałów w spółce MHM d.o.o. oraz 50% udziałów w spółce DM3 d.o.o.

² Miljan Mališ, członek Zarządu ASEE S.A. jest udziałowcem spółki Mini Invest d.o.o., akcjonariusza ASEE S.A. Na dzień 31 grudnia 2017 Mini Invest d.o.o. posiadała 300 000 szt. akcji ASEE S.A., które objęła w dniu 23 czerwca 2017 roku zgodnie z umową zawartą z Asseco Poland S.A. Na dzień 17 lutego 2017 roku, tj. na dzień publikacji poprzedniego raportu rocznego spółka Mini Invest d.o.o. nie była akcjonariuszem ASEE S.A.

³ Na dzień 31 grudnia 2016 roku MPS d.o.o., Skopje była powiązana przez Mihaila Petreski, do dnia 31 grudnia 2016 roku członka Rady Nadzorczej ASEE S.A., będącego udziałowcem tej spółki.

⁴ 80% udziałów w spółce iPay SEE d.o.o. posiada spółka I4 Invention d.o.o., 100% w spółce I4 Invention d.o.o. posiada Miodrag Mirčetić, Członek Zarządu Asseco SEE d.o.o., Beograd oraz członek Zarządu ASEE S.A.

rozwiązania do autoryzacji i przetwarzania transakcji płatniczych.

Powyższe transakcje nie zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

Członkowie Zarządu oraz podmioty powiązane poprzez członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej ASEE S.A. otrzymały dywidendy z zysku Asseco South Eastern Europe S.A. o łącznej wartości brutto 755 tys. PLN (2 050 tys. PLN w 2016 roku). Wskazane kwoty nie obejmują wartości dywidendy wypłaconej w 2017 roku Asseco Poland S.A. Dywidenda została wypłacona dnia 14 lipca 2017 roku.

Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego ASEE S.A. nie otrzymała informacji o zaistnieniu w okresie sprawozdawczym transakcji z podmiotami powiązanymi, które pojedynczo lub łącznie byłyby istotne i zostałyby zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

25. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w okresie sprawozdawczym	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Zarząd Spółki*	2	2
Działy produkcyjne	8	8
Działy handlowe	4	4
Działy administracyjne	11	11
	25	25

*Piotr Jeleński i Marcin Rułnicki pełnią funkcję w Zarządzie ASEE S.A. na podstawie umów o pracę. Pozostali członkowie Zarządu Spółki pełnią swoją funkcję na mocy powołania.

26. Wynagrodzenie członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej ASEE S.A.

W poniższej tabeli zaprezentowano wynagrodzenie należne poszczególnym Członkom Zarządu Spółki z tytułu sprawowanej przez nich funkcji za 2017 i 2016 rok:

Wynagrodzenie stałe za okres	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Zarząd		
Piotr Jeleński	365	365
Miljan Mališ	174	168
Miodrag Mirčetić	218	224
Marcin Rułnicki	281	280
	1 038	1 037
Rada Nadzorcza		
Jozef Klein ¹⁾	41	n/a
Adam Góral	23	-
Jacek Duch	42	-
Jan Dauman ²⁾	-	-
Artur Kucharski ⁵⁾	83	64
Andrzej Mauberg ⁶⁾	n/a	-
Adam Pawłowicz ⁴⁾	12	n/a
Mihail Petreski ⁷⁾	n/a	-
Przemysław Sęczkowski ²⁾	-	-
Gabriela Żukowicz ³⁾	31	-
	232	64

¹⁾Pan Jozef Klein został powołany na Przewodniczącą Rady Nadzorczej kadencji rozpoczętej dnia 31 marca 2017 roku. Powyższa tabela prezentuje jego wynagrodzenie za czas pełnienia funkcji.

²⁾Jan Dauman oraz Przemysław Sęczkowski nie zostali powołani na kolejną kadencję w Radzie Nadzorczej. Ich mandaty wygasły z dniem 30 marca 2017 roku.

Sprawozdanie finansowe Asseco South Eastern Europe S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

³⁾W dniu 17 października 2017 roku wpłynęła do Spółki rezygnacja Pani Gabrieli Żukowicz z członkostwa w Radzie Nadzorczej ASEE S.A. ze skutkiem od dnia 18 października 2017 roku.

⁴⁾W dniu 17 października 2017 roku pan Adam Pawłowicz został powołany na Członka Rady Nadzorczej obecnej, wspólnej kadencji tj. do dnia 31 marca 2022 roku, ze skutkiem od dnia 18 października 2017 roku.

⁵⁾Pan Artur Kucharski został powołany na Członka Rady Nadzorczej w dniu 31 marca 2016 roku.

⁶⁾Pan Andrzej Mauberg złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej z dniem 26 lutego 2016 roku.

⁷⁾Pan Mihail Petreski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej z dniem 31 grudnia 2016 roku. Pan Mihail Petreski otrzymał w 2016 roku wynagrodzenie od ASEE Serbia w kwocie 96 tys. PLN z tytułu świadczenia usług doradczych, które zostało zaprezentowane w punkcie Transakcje zawarte z lub poprzez Główną Kadrę Kierowniczą (członkowie Zarządów i Rad Nadzorczych) spółek Grupy ASEE.

Wynagrodzenie zmienne za okres	Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)
Zarząd		
Piotr Jeleński	2 041	1 587
Miljan Mališ	493	678
Miodrag Mirčetić	401	732
Marcin Rułnicki	475	352
	3 410	3 349
Rada Nadzorcza		
Jozef Klein	-	n/a
Adam Góral	-	-
Jacek Duch	-	-
Jan Dauman	-	-
Artur Kucharski	n/a	-
Andrzej Mauberg	n/a	-
Adam Pawłowicz	-	n/a
Mihail Petreski	n/a	-
Przemysław Sęczkowski	-	-
Gabriela Żukowicz	-	-
	-	-

Powyższe tabele uwzględniają wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji we władzach ASEE S.A., jak również we władzach spółek zależnych, za czas pełnienia funkcji.

27. Program płatności w akcjach

W dniu 23 czerwca 2017 roku Asseco Poland S.A. podpisała z menadżerami spółek Grupy ASEE S.A. umowy objęcia akcji ASEE S.A. łącznie przedmiotem programu jest 2 221 356 akcji ASEE S.A., stanowiących 4,28% kapitału zakładowego spółki. Członkowie Zarządu ASEE S.A. oraz podmioty powiązane przez Członków Zarządu ASEE S.A. objęły łącznie 1 572 424 akcji. Pozostałe 648 932 akcje zostały objęte przez osoby zarządzające ze spółek zależnych Grupy ASEE.

W wyniku transakcji udział Asseco Poland S.A. w kapitale zakładowym ASEE S.A. spadł z 55,34% do 51,06%. Umowy stanowią transakcję płatności na bazie akcji w rozumieniu MSSF 2, rozliczaną w instrumentach kapitałowych.

Datą przyznania uprawnień jest dzień 23 czerwca 2017 roku. Cena objęcia akcji została ustalona na poziomie 10,89 PLN za akcję. Cena rynkowa akcji z dnia objęcia wynosiła 12,60 PLN za akcję. Zgodnie z umowami menadżerom przysługują wszystkie prawa związane z nabytymi akcjami (prawo do dywidendy, prawa głosu, itd.) od momentu objęcia akcji, tj. od dnia 23 czerwca 2017 roku. Płatność za

akcje nastąpi w ośmiu rocznych ratach do dnia 31 lipca 2024 roku. Prawo do spłacania ceny w ratach przysługuje osobom uczestniczącym w programie, jeśli pozostają w Grupie w funkcji menadżera oraz nie naruszają istotnych warunków umowy (m.in. dokonują spłat zgodnie z harmonogramem, ustanowią zastaw na akcjach, nie dokonają sprzedaży akcji w okresie „lockup-u”, itd.). Możliwość sprzedaży akcji przez menadżerów została objęta okresem tzw. „lockup-u”: 2-letnim dla 50% akcji i 3-letnim dla pozostałych 50% akcji. Menadżerom przysługuje prawo do wcześniejszej zapłaty za nabyte akcje po ustalonej w umowie cenie 10,89 PLN za akcję, jednak nie dotyczy ono akcji objętych „lockup-em”. W związku z tym, w okresie 2 lat od daty zawarcia umowy spłaty za nabyte akcje muszą być dokonywane zgodnie z ustalonym harmonogramem. Po upływie 2 lat a przed upływem 3 lat menadżerowie mogą dokonać wcześniejszej spłaty maksymalnie za 50% akcji. Po upływie okresu 3-letniego możliwość wcześniejszej spłaty obejmuje wszystkie akcje. Nieopłacona część ceny sprzedaży zostanie zabezpieczona poprzez ustanowienie zastawu na akcjach każdego z kupujących.

Umowy przewidują opcje put i call, które przyznają stronom umów prawo do odsprzedaży oraz odkupu nieopłaconych akcji.

Wartość godziwa programu motywacyjnego została oszacowana jako suma dyskonta między ceną rynkową akcji z dnia zawarcia transakcji a ceną realizacji oraz wyceny opcji put oszacowanej w oparciu o model Black’a-Scholes’a Mertona. Łączna wartość godziwa programu dla Grupy na moment przyznania uprawnień wynosi 5 642 tys. PLN, z czego 2 459 tys. PLN dotyczy ASEE S.A. Koszt programu będzie ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego jako koszt świadczeń na rzecz pracowników i rozliczany w wynikach ASEE S.A. i Grupy ASEE w latach 2017-2020.

Wartość godziwa przyznanych w ramach programu instrumentów kapitałowych została określona w oparciu o poniższe założenia:

Cena rynkowa 1 akcji ASEE z dnia objęcia	12,60 PLN
Cena objęcia 1 akcji	10,89 PLN
Oczekiwana zmienność cen akcji	25,61%
Stopa wolna od ryzyka	2,25%
Stopa dywidendy	3,81%
Rotacja pracowników	12,0%

Oczekiwana zmienność 25,61% została wyliczona w oparciu o historyczną zmienność notowań z dwóch lat poprzedzających dzień zawarcia transakcji sprzedaży akcji na bazie średniej ceny akcji z kursów zamknięcia.

Stopa procentowa wolna od ryzyka została przyjęta na podstawie oprocentowania trzyletnich bonów skarbowych i wyniosła 2,25%.

Stopa dywidendy została określona na podstawie wartości dywidendy na akcję w wysokości 0,48 PLN wypłaconej akcjonariuszom ASEE S.A. z wyniku za rok 2016.

Rotacja pracowników została oszacowana w oparciu o historyczne dane za okres 2015-2017 oraz zaktualizowana o bieżące zmiany w zatrudnieniu osób biorących udział w programie.

Czas trwania opcji został określony na 2 lata dla 50% akcji i na 3 lata dla pozostałych 50% akcji. Czas trwania opcji powiązany został z okresem „lock-up-u” na sprzedaż akcji, tj. okresem 2 i 3 letnim.

W sprawozdaniu finansowym ASEE S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku ujęty został koszt z tytułu programu w wysokości 528 tys. PLN. Drugostronnie transakcja została ujęta w odrębnej pozycji kapitałów Spółki w tej samej kwocie, która została ujęta w kosztach wynagrodzeń.

W jednostkowym sprawozdaniu finansowym ujmowany jest koszt związany z nabyciem 1 003 442 akcji, w tym przez Prezesa ASEE S.A. Piotra Jeleńskiego 966 942 akcji oraz Członka Zarządu ASEE S.A. Marcina Rulnickiego 30 000 akcji. W sprawozdaniu finansowym ASEE S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku koszty wyniosły 524 tys. PLN.

28. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa, wypłacone lub należne za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2017 roku i za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2016 roku:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Wynagrodzenie za okres	(badane)	(badane)
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	133	128
Przegląd półrocznego sprawozdania finansowego	80	75
	213	203

29. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie wiarygodności kredytowej i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartości dla akcjonariuszy.

Spółka aktywnie zarządza swoją strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może rekomendować wysokość wypłaty dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. ASEE może też finansować swoją działalność korzystając z kredytu bankowego lub kupieckiego.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 oraz w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 nie wprowadzono zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

30. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

ASEE S.A. narażona jest na ryzyka mające swe źródła zarówno w sytuacji makroekonomicznej w krajach, w których Spółka posiada swoje inwestycje, jak i mikroekonomicznej w poszczególnych przedsiębiorstwach. Głównymi czynnikami zewnętrznymi mogącymi wywierać negatywny wpływ na wynik Spółki są: (i) wahania kursów walut obcych względem złotego oraz (ii) zmiany rynkowych stóp procentowych. Pośrednio na wynik finansowy wpływają także: wzrost PKB, wielkość zamówień publicznych na rozwiązania informatyczne, poziom inwestycji w przedsiębiorstwach oraz poziom inflacji.

Ryzyko kredytowe

Spółka zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy chcą korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Spółki, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

W Spółce nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

Ryzyko zmian kursów walutowych

Walutą, w której Spółka prezentuje wyniki jest polski złoty. Ponieważ spółki zależne prowadzą działalność w krajach z inną walutą funkcjonalną niż waluta

prezentacji sprawozdania, Spółka narażona jest na zmiany kursów walut w odniesieniu do dywidend wypłacanych przez spółki zależne oraz planowanych akwizycji.

Analiza wrażliwości należności handlowych, pożyczek, pozostałych należności, środków pieniężnych na rachunkach walutowych oraz innych aktywów finansowych jak również kredytów bankowych i zobowiązań handlowych na zmiany kursu dolara wobec złotego wykazuje, iż Spółka odnotuje potencjalną stratę w wysokości 607 tys. PLN w przypadku obniżenia się kursu dolara wobec walut funkcjonalnych o 10%. Spółka odnotuje również potencjalną stratę w stosunku do założeń w wysokości 1 327 tys. PLN przy osłabieniu się kursu euro do złotego o 10%. Łącznie zatem osłabienie się dolara i euro o 10% wobec złotego mogłoby mieć niekorzystny wpływ na wynik w wysokości 1 934 tys. PLN. Odwrotnie, w przypadku umocnienia się dolara oraz euro o 10% w stosunku do walut operacyjnych Spółka osiągnęłaby dodatkowy zysk w wysokości 1 934 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2017 (badane)	Wartość narażona na ryzyko	Wpływ na wynik finansowy Spółki	
		-10%	10%
EUR:			
Należności handlowe	1 983	(198)	198
Należności pozostałe	-	-	-
Pożyczki	450	(45)	45
Rachunki walutowe	24 194	(2 419)	2 419
Kredyty bankowe	430	(43)	43
Zobowiązania handlowe	13 574	1 357	(1 357)
Kontrakty forward	208	21	(21)
Per saldo		(1 327)	1 327
USD:			
Należności handlowe	37	(4)	4
Należności pozostałe	4 672	(467)	467
Pożyczki	356	(36)	36
Rachunki walutowe	-	-	-
Kredyty bankowe	1 044	(104)	104
Zobowiązania handlowe	-	-	-
Kontrakty forward	41	4	(4)
Per saldo		(607)	607

Na dzień 31 grudnia 2016 (badane)	Wartość narażona na ryzyko	Wpływ na wynik finansowy Grupy	
		(10%)	10%
EUR:			
Należności handlowe	1 157	(116)	116
Należności pozostałe	-	-	-
Pożyczki	35 713	(3 571)	3 571
Rachunki walutowe	924	(92)	92
Kredyty bankowe	15 657	1 566	(1 566)
Zobowiązania handlowe	204	20	(20)
Kontrakty forward	235	24	(24)
Per saldo		(2 169)	2 169
USD:			
Należności handlowe	92	(9)	9
Należności pozostałe	7 481	(748)	748
Pożyczki	1 676	(168)	168
Rachunki walutowe	682	(68)	68
Kredyty bankowe	-	-	-
Zobowiązania handlowe	319	32	(32)
Kontrakty forward	826	83	(83)
Per saldo		(878)	878

Spółka stosuje politykę zabezpieczania otwartych pozycji walutowych instrumentami pochodnymi typu forward.

Ryzyko związane z płynnością

Spółka monitoruje ryzyko braku środków przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością, a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania.

W poniższych tabelach zaprezentowane zostało wiekowanie zobowiązań z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu kredytów oraz instrumentów pochodnych Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności:

Wiekowanie zobowiązań handlowych	31 grudnia 2017 (badane)		31 grudnia 2016 (badane)	
	Kwota	Struktura	Kwota	Struktura
Zobowiązania wymagalne	76	8,87%	371	44,65%
Zobowiązania niewymagalne do 3 miesięcy	781	91,13%	460	55,35%
Zobowiązania niewymagalne powyżej 3 miesięcy	-	-	-	-
	857	100%	831	100,00%

Wiekowanie zobowiązań z tytułu kredytów	31 grudnia 2017 (badane)		31 grudnia 2016 (badane)	
	Kwota	Struktura	Kwota	Struktura
Zobowiązania wymagalne do 1 roku	4 085		4 453	
Zobowiązania wymagalne od 1 roku do 5 lat	9 489		11 204	
Zobowiązania wymagalne w okresie powyżej 5 lat	-		-	
	13 574		15 657	

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2017 (badane)	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody / (koszty) z tytułu odsetek	Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski / (straty) z tytułu wyceny	Razem
Aktywa finansowe						
Należności handlowe oraz pozostałe należności	PiN	-	(68)	(37)	-	(105)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGpF	197	74	-	-	271
Lokaty i pożyczki	PZFwgZK	815	(2 134)	(751)	-	(2 070)
Kontrakty typu forward	WwWGpF	-	-	-	1 798	1 798
Zobowiązania finansowe						
Zobowiązania z tytułu płatności za akcje	WwWGpF	-	-	-	-	-
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	(253)	(128)	-	-	(381)
		759	(2 256)	(788)	1 798	(487)

Sprawozdanie finansowe Asseco South Eastern Europe S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

Wiekowanie zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych	31 grudnia 2017 (badane)	31 grudnia 2016 (badane)
Zobowiązania wymagalne do 1 roku	-	240
Zobowiązania wymagalne od 1 roku do 5 lat	-	821
Zobowiązania wymagalne w okresie powyżej 5 lat	-	-
	-	1 061

31. Instrumenty finansowe

Wartość godziwa

Wartość księgowa posiadanych przez Spółkę aktywów i zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku nie różni się od ich wartości godziwej.

Prezentowanym w bilansie aktywom wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy przypisano poziom 1 hierarchii wartości godziwej a lokatom przypisano poziom 2 hierarchii.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku, ani też w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1, a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Rok zakończony 31 grudnia 2016 (badane)	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski /(straty) z tytułu wyceny	Razem
Aktywa finansowe						
Należności handlowe oraz pozostałe należności	PiN	-	676	-	-	676
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGpF	262	(4)	-	-	258
Lokaty i pożyczki	PZFwgZK	1 042	1 217	-	-	2 259
Zobowiązania finansowe						
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	(273)	(575)	-	-	(848)
Kontrakty typu forward	WwWGpF	-	-	-	(955)	(955)
		1 031	1 314	-	(955)	1 390

32. Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym

Wydzielenie Payten d.o.o., Beograd (Payten Serbia)

W dniu 3 stycznia 2018 roku zarejestrowane zostało wydzielenie z ASEE Serbia nowej spółki Payten Serbia. W wyniku podziału powstały dwa odrębne podmioty prowadzące działalność w obszarze płatności oraz pozostałe operacje.

Wydzielenie nowej spółki w Serbii jest kolejnym elementem szerszego procesu formalnego wyodrębnienia usług płatniczych do niezależnej struktury organizacyjnej. Plan wydzielenia usług płatniczych został opisany w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Spółki i Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.

Zmiana nazwy spółki Asseco SEE d.o.o. Podgorica (ASEE Czarnogóra) na Payten d.o.o., Podgorica (Payten Czarnogóra)

W związku z procesem wyodrębniania usług płatniczych do oddzielnej struktury w dniu 10 stycznia 2018 roku zarejestrowana została zmiana nazwy spółki ASEE Czarnogóra na Payten Czarnogóra. W związku z tym, że Payten Czarnogóra prowadzi głównie działalność w obszarze usług płatniczych, zostanie w całości włączona do nowej struktury.

Utworzenie spółki Payten DOOEL Skopje (Payten Macedonia)

W dniu 8 lutego 2018 roku została zarejestrowana w Macedonii nowa spółka pod nazwą Payten DOOEL Skopje (Payten Macedonia). Do nowej spółki wniesiona zostanie działalność w zakresie usług płatniczych prowadzona dotychczas w ramach ASEE Macedonia. Spółka została utworzona w ramach procesu wyodrębniania usług płatniczych do niezależnej struktury organizacyjnej.

W okresie od dnia 31 grudnia 2017 roku do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego, tj. do dnia 19 lutego 2018 roku nie wystąpiły inne istotne zdarzenia, których ujawnienie mogłoby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji kadrowej, majątkowej oraz finansowej ASEE S.A.

33. Znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, tj. do dnia 19 lutego 2018 roku, nie wystąpiły zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które nie zostały, a powinny być ujęte w księgach rachunkowych.